

bservant 7

Jaargang 15, 13 oktober 1994

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Pagina 3

De commissie psychologie wil tweehonderd eerstejaars, het college van bestuur vindt honderd wel genoeg.

Pagina 5

Door geldgebrek wordt er nog te weinig boven winkels gewoond.

Pagina 6

Alle scholieren kennen de gevaren van aids, maar ze vrijen nog veel te gevaarlijk.

Pagina 7

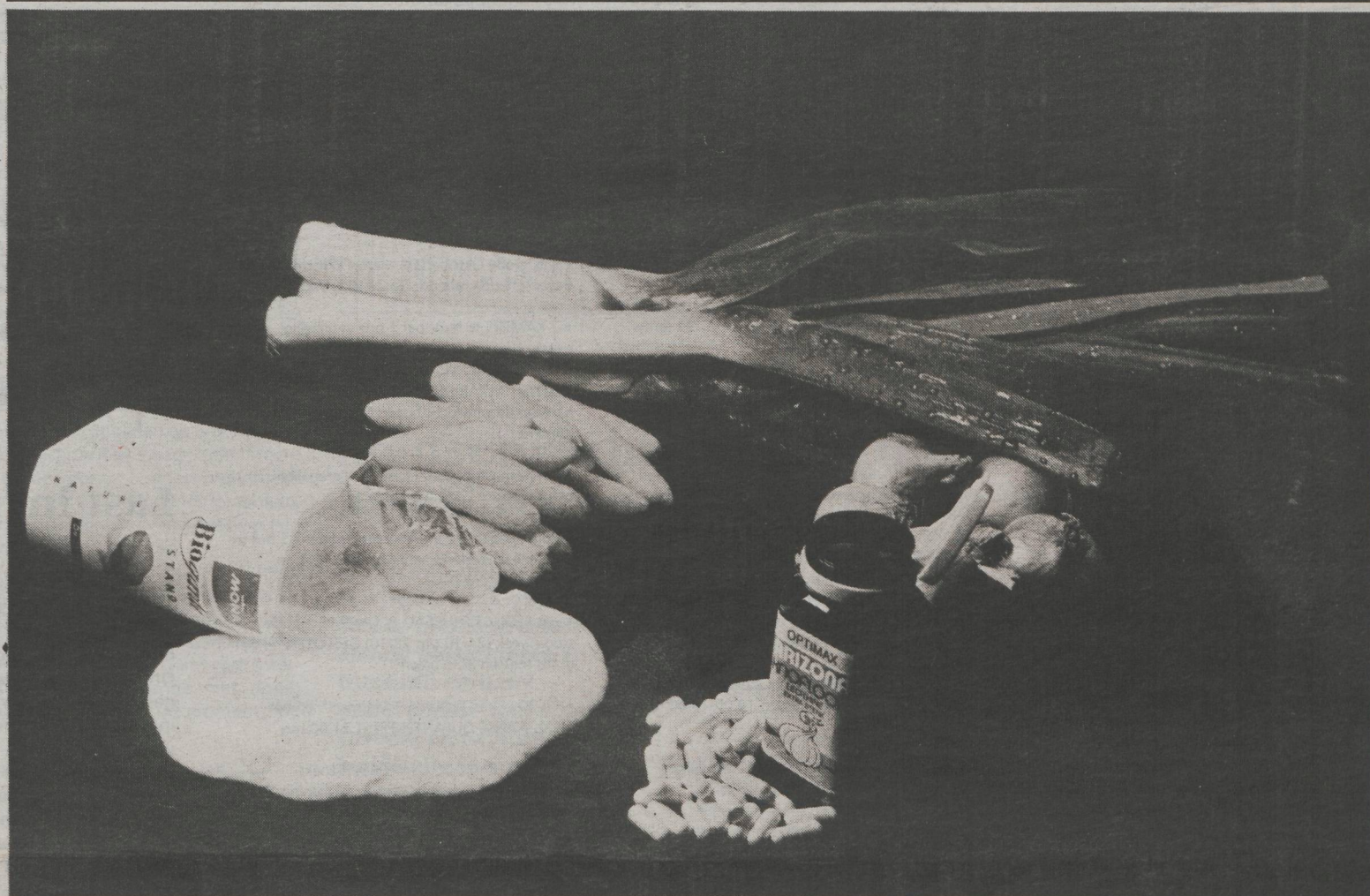
Maastricht gaat Euregionaal, nee Europees, nee mondiaal!

Pagina 8

De lekkerste recepten voor een gezond leven.

Pagina 11

Vaaron goedkope films nooit leuk zijn.

Maastrichtse universiteit wint kort geding over uitbreiding numerus fixus

Zevenendertig extra eerstejaars bij geneeskunde toegestaan

De faculteit geneeskunde mag dit studiejaar niet slechts 163, maar 200 eerstejaars toelaten. Dat besliste de president van de rechtbank in Maastricht afgelopen woensdag in een door de Rijksuniversiteit Limburg aangespannen kort geding. Hij vindt dat de vorige staatssecretaris van onderwijs, J. Cohen, de numerus fixus voor geneeskunde ten onrechte tot 163 had beperkt.

Cohen besloot in april om de numerus fixus van alle acht medische faculteiten met negen procent te verhogen. Deze geringe verhoging schoot zowel Maastricht (plus 3, in totaal 163) als Utrecht (plus 15, in totaal 180) in het verkeerde keelgat. Zij hadden al in november 1993 aan de staatssecretaris te kennen gegeven dat ze wilden toegroeien naar respectievelijk 200 en 210 eerstejaars. Toen het door hen ingediende bezwaarschrift door Cohen niet intevankelijk werd verklaard, stapten de colleges van bestuur naar de rechter. De Universiteit Utrecht won eind augustus al haar kort geding en kon dertig extra studenten geneeskunde verwelkomen. De Maastrichtse universiteit kon pas vorige week haar standpunt uiteenzetten. Zij bevestigde dat een numerus fixus mag worden ingesteld om twee redenen: arbeidsmarkt- en capaciteitsproblemen. Van geen van

beide is hier echter sprake. Opleidingscapaciteit heeft de faculteit geneeskunde voldoende. En wat de arbeidsmarkt betreft; op dit moment is er geen overschot aan artsen en uit recente onderzoeken van onder andere de Nationale Raad voor de Volksgezondheid, blijkt dat er ook in de toekomst geen overschot zal komen. Integendeel. De behoefte aan artsen wordt alleen maar groter. Niet alleen omdat de

vraag naar gezondheidszorg steeds groter wordt, maar ook omdat steeds meer medici (vooral de steeds groter wordende groep vrouwelijke artsen) in deeltijd wil werken. Blijkbaar overtuigde deze argumentatie de rechter, want hij besloot gisteren dat de RL dit academiejaar in totaal 200 eerstejaars geneeskunde mag toelaten. Het gaat hier om een 'voorlopige voorziening' die geen garanties geeft voor instroom van de

komende jaren.

De Informatie Beheer Groep in Groningen zal zo snel mogelijk de studenten benaderen die alsnog met hun opleiding in Maastricht kunnen beginnen. De faculteit heeft al een inhaalprogramma klaar zodat de nieuwkomers niet de dupe worden van de late instroom.

Riki Janssen

Voer voor epidemiologen: maakt het wat uit of iemand yoghurt met rechtsdraaiend melkzuur, peentjes, prei, uien en knoflook eet? Uit de eerste resultaten van het cohortonderzoek 'Voeding en kanker' blijkt dat het rotsvaste volksgeloof in de deugden van de ui niet zonder grond is. En is de Nederlandse afkeer van knoflook dan toch terecht? Zie pagina 7. (foto Nelis Tutkey)

'University of Maastricht': tweetalig en internationaler dan ooit

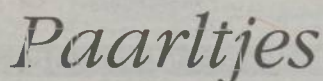
De RL gaat zich meer profileren als een internationale universiteit. Haar naam wordt daarom gewijzigd in 'Rijksuniversiteit Limburg / University of Maastricht'. Bovendien zal het hele curriculum in het Nederlands en het Engels worden aangeboden.

Dat schrijft rector prof. dr. H. Philipsen in de 'nota internationalisering'. Naast een nieuwe naam en een nieuwe taal komen er, als het aan hem ligt, meer transnationale opleidingen, beloningen voor medewerkers die zich inzetten op het gebied van

internationalisering, een vice-rector voor internationale zaken en een controlesysteem om de kwaliteit van het internationale onderwijs te waarborgen. Philipsen, portefeuillehouder internationalisering in het college van bestuur van de RL, probeert met een stortvloed aan ideeën de kritiek te doen verstommen dat de Maastrichtse universiteit geen duidelijke visie heeft op internationalisering. Die kritiek wordt verwoord door de tijdelijke subcommissie internationalisering van de universiteitsraad: "Een helder gemeenschappelijk gedragen strategisch beleid ten aanzien van internationalisering ontbreekt." Zij schrijft dat in een rapport dat tegelijk met de nota van Philipsen aan de universiteitsraad wordt aangeboden. De commissie,

die als opdracht had de vele uiteenlopende definities van het begrip 'internationalisering' die leven binnen de RL in kaart te brengen, adviseert de universitaire gremia om duidelijkere keuzes te maken en een universitaire strategie op het gebied van internationalisering te ontwerpen. Philipsen rept met geen woord over de kosten van zijn plannen. Daarover kan de universiteitsraad eind deze maand vragen stellen. Zowel de 'nota internationalisering' als de eindrapportage van de subcommissie internationalisering staan dan op de agenda.

(Vervolg op pagina 5)

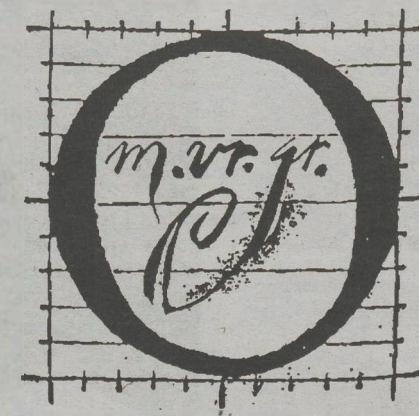
• Te koop FORD FIESTA, Bjr. 80 f550,- APK tot aug 95. Info tel. 259690

[illegible]

Te koop VW JETTA, i.z.g.st. APK tot 9-95. Bwj
30. Tel. 04492-4992

• DESERT STORM II maakt u vlug en veilig uit de
voeten in een VOLVO 244 GL izgst en in schutkleur.
500,- Tel. 043-434768

- Prop. halen? Haal dan eerst het OFFICIËLE IB-toetsenboek. EFM-Imperator

Telefoon (043) 251978

© Stichting
Observant
Niets uit deze
uitgave mag zonder
voorafgaande
schriftelijke
toestemming van de
hoofdredacteur
geheel of
gedeeltelijk worden
overgenomen.

menbos
ning afw
dere voor

Voorlopig geen numerus fixus voor psychologie

Het college van bestuur laat nog open hoeveel eerstejaars er komend studiejaar bij de nieuwe opleiding psychologie in mogen stromen. Het getal honderd, dat het college afgelopen week in een brief aan de universiteitsraad noemde, is na protest van de commissie psychologie geschrapt.

Een voorlopige numerus fixus van tweehonderd. Zo luidde het advies van de commissie psychologie aan het college van bestuur. Toen bleek dat het college niet van plan was dit advies over te nemen en met het getal honderd op de proppen kwam, tekende de commissie protest aan. Als het capaciteitscijfer tweehonderd niet mocht worden genoemd, dan had ze liever dat er helemaal geen capaciteitscijfer werd vermeld. Dat zou in februari 1995, als duidelijk is hoeveel mensen zich hebben aangemeld voor psychologie, nog vroeg genoeg zijn. Nu zou een laag cijfer een negatieve invloed op de werving hebben. Zo'n lokale numerus fixus schrikt aankomende studenten vaak af, zeker als andere opleidingen psychologie geen fixus kennen. Het college van bestuur toonde zich gevoelig voor het argument van de

commissie en zal de universiteitsraad dan ook voorstellen om nog geen definitieve uitspraken te doen over de capaciteit van psychologie. Wel is het voor het college, in tegenstelling tot de commissie, zonneklaar dat een beginnende opleiding niet meteen met tweehonderd eerstejaars kan worden opgezadeld. "Honderd zou heel mooi zijn, tweehonderd is te veel", weet collegevoorzitter dr. K. Dittrich uit eigen ervaring. "De commissie kan daar anders over denken, maar het spijt me dat ik het zeg, om dat te beoordelen heeft zij toch te weinig ervaring met startende opleidingen."

De andere twee nieuwe opleidingen die vanaf 1995 aan de Rijksuniversiteit Limburg worden aangeboden, fiscale economie en European Law School, hebben volgens het college respectievelijk plaats voor vijftig en honderd studenten. Of deze aantallen in september 1995 ook daadwerkelijk voor de deur staan, is de vraag. Op dit moment wordt alleen de (voorlopige) opnamecapaciteit vastgesteld. Mocht de groep vooraanmelders uiteindelijk groter zijn dan de opleiding aankan, dan kan de minister van onderwijs een numerus fixus instellen.

Dit jaar gebeurde dat bij geneeskunde (200, sinds het besluit van de rechtbank afgelopen woensdag) en internationale bedrijfskunde (265). Uiteindelijk lijkt de numerus fixus voor internationale bedrijfskunde niet nodig omdat zich daar op dit moment nog

maar 242 eerstejaars inschreven. Volgend jaar verwacht het college mede door de uitbreiding van de capaciteit bij economie (300), dan ook geen studentenstop. Voor geneeskunde zal de fixus wel van kracht blijven, al is het nog onzeker op welk getal de teller zal blijven stilstaan. Milieugezondheidskunde beschikt vanaf 1995 over een eigen propedeuse en kan volgens het college maximaal 75 eerstejaars opnemen. De universiteitsraad heeft het laatste woord over de capaciteit van de diverse opleidingen. Tijdens de vergadering op donderdag 27 oktober zal de raad hierover een beslissing nemen.

Riki Janssen

Adviesraad voor het onderwijs verdwijnt

De Adviesraad voor het Onderwijs (ARO) wordt per 1 augustus 1995 opgeheven. De taken van de raad zullen in grote lijnen worden overgenomen door de Onderwijsraad. De ARO heeft de taak om wetenschappelijk gefundeerde adviezen te geven over toekomstig onderwijsbeleid. Daarbij moet de raad zich vooral richten op de relatie tussen het onderwijs en de rest van de maatschappij. De Onderwijsraad, die moet adviseren over beleidsvoornemens die al verder zijn uitgewerkt, zal na de opheffing van de ARO een 'bredere' opdracht krijgen. Met de opheffing is een bedrag gemoeid van 3,5 miljoen gulden. Secretaris H.F. van Aalst van de ARO vindt de keuze om het takenpakket

van de Onderwijsraad uit te breiden merkwaardig. Het leidt volgens hem tot een situatie waarin de raad advies gaat geven over de uitvoering van een advies dat ze zelf eerder heeft aangedragen. Het is volgens hem beter als de Onderwijsraad zich in het vervolg beperkt tot arbitrage in het geval van conflicten over het onderwijsbeleid. De ARO zou dan kunnen blijven bestaan als de enige echte adviesraad op het terrein van onderwijs. De opheffing van de ARO is het gevolg van de 'raad op maat'-discussie, die ervoor moet zorgen dat per beleidsgebied nog maar één adviescollege blijft bestaan.

HOP, Marcel Wiegman

Faculteit gooit roer om; blokkade opgeheven

Mensenrechtengroep mag deelnemen aan Utrechtse onderzoekschool

Het onderzoek op het terrein van de mensenrechten mag alsnog participeren in een interuniversitaire onderzoekschool samen met Utrecht en twee andere juridische faculteiten. Het bestuur van de rechtenfaculteit heeft besloten tot een koerswijziging.

Het is rond deze tijd precies een jaar geleden dat aan de mensenrechten-onderzoekers, met name de hoogleraren Flinterman en Van Boven, door de faculteit formeel verboden werd om zich aan te sluiten bij een Utrechts initiatief tot een interuniversitaire onderzoekschool op dit gebied. De andere participanten waren de universiteiten van Nijmegen en Rotterdam, eventueel ook de Vrije Universiteit. Dragende pijlers van het geheel zouden echter Utrecht en Limburg worden. Maar hier in Maastricht wierp de faculteit een blokkade op: het mensenrechtenprogramma was een belangrijk onderdeel van het onderzoeksprogramma van het facultaire instituut Metro, dat op zichzelf streefde naar een erkenning door de KNAW als onderzoekschool. Dat streven zou gefrustreerd worden als de groep rond Flinterman en Van Boven al onderdeel zou uitmaken van een erkende onderzoekschool samen met Utrecht. Men kan immers niet hetzelfde programma in twee verschillende scholen onderbrengen. Het verweer van Flinterman cum suis dat het mensenrechteninitiatief een heel wat kansrijker plan was dan Metro, dat immers qua consistent onderzoeksprogramma nog nauwelijks in de grondverf stond, mocht niet baten. Utrecht reageerde uiterst teleurge-

steld, de plannen waren immers al bijna rijp voor indiening bij de KNAW en zonder de Maastrichtse inbreng zou de kwaliteit van de beoogde school aanzienlijk lager worden. Toen Flinterman en Van Boven noodgewongen afhaakten is het initiatief tijdelijk in de ijskast geplaatst. In de loop van het afgelopen jaar echter sloegen kennelijk de twijfels bij het bestuur van de rechtenfaculteit toe. De kansen op succes bij erkenningsaanvragen van volledig en uitsluitend facultaire onderzoekscholen leken steeds kleiner. De doorslag gaf een brief van juni van de KNAW-erkenningcommissie onderzoekscholen (Ecos) aan de universiteiten, waarin opnieuw werd gesuggereerd dat facultaire initiatieven het voortaan uiterst moeilijk zouden krijgen. Onder die omstandigheden, redeneerden het vorige en nu ook het huidige bestuur bij rechten, is het onverstandig om de mensenrechtengroep te blijven verbieden deel te nemen in een school die wel hoge ogen bij de Ecos zal gooien.

Het faculteitsbestuur zal dus binnenkort gaan onderhandelen met de Utrechtse partners. Men wil namelijk geen uitlevering van de groep en zal dus garanties verlangen dat Flinterman c.s. met hun onderzoeksprogramma binnen de lijnen van het programma van Metro zullen blijven. Het instituut Metro wordt immers niet verlaten. Als Metro ooit nog tot een erkende onderzoekschool wil uitgroeien betekent de huidige situatie echter dat de mensenrechtengroep voor die ambitie niet meer meetelt. Om die reden wil Metro volgens directeur prof. Faure aansluiting zoeken bij de internationale partners die men al via Erasmus heeft gevonden. Met name de universiteit van Leuven zou in dit streven van belang kunnen worden. Mocht het lukken om een vruchtbare internationale samenwerking te creëren, dan zou Metro een der eerste

werkelijk internationale onderzoekscholen kunnen worden. Overigens is er in Maastricht ook bij de andere faculteiten volop beweging aan het front van de (beoogde) onderzoekscholen. Twee aanvragen bij NWO voor de laatste ronde van de Stimulans-subsidies lijken kansrijk nu ze in de voorrondes positief beoordeeld zijn. Het gaat om Meteor van de economische faculteit, dat van de NWO-stichting voor economische, sociaal-culturele- en ruimtelijke wetenschappen een gunstige beoordeling heeft gekregen. Ten opzichte van vorig jaar, toen het plan het niet redden, is er sprake van een beter voorstel, vindt men. Een andere NWO-stichting, die voor gedragswetenschappen, heeft zich in wellicht nog juichender bewoordingen uitgelaten over het plan voor een school op het terrein van de experimentele psychopathologie (EPP). Beide voorstellen zullen nu door de sluis van het Gebiedsbestuur Maatschappij- en Gedragswetenschappen moeten gaan. Dat wordt geacht een voordracht aan het Algemeen Bestuur van NWO op te maken waarin prioriteiten worden aangegeven. Vooral EPP maakt dus goede kansen om een hoge plaats in de rangorde te krijgen. Hoeveel potentiële scholen met Limburgse participatie straks bij de KNAW voor erkenning zullen worden voorgedragen is nog onduidelijk. Als alle mogelijke plannen op een rij worden gezet is er sprake van tien scholen. Het betreft dan zowel scholen die hun basis in Maastricht hebben als samenwerkingsverbanden met wisselende Maastrichtse inbreng. Het gaat om EPP en Meteor, maar ook Care op het gebied van de eerstelijns gezondheidszorg, WTMC (cultuurwetenschappen), een plan op het terrein van hersenen en gedrag, mensenrechten, Disc (Delft, informatica), literatuurwetenschappen (Leiden), het Hui-zinga-instituut (geschiedenis, UvA) en wellicht ook kunstgeschiedenis. In de faculteiten zal dezer dagen uitgevochten worden welke plannen de facultaire zegen krijgen, waarna het college van bestuur moet besluiten welke voorstellen officieel voor erkenning zullen worden voorgedragen bij de KNAW. Dat laatste moet voor het eind van dit jaar gebeuren.

Wammes Bos

Studentenbond ziet liever minder selectieve propedeuse

Ritzen en Netelenbos willen geen toelatingsexamens

Minister Ritzen en staatssecretaris Netelenbos van onderwijs ontkennen dat zij een meningsverschil hebben over de selectie van aankomende studenten. Dat lieten zij dinsdag weten aan de Tweede Kamer. De bewindslieden willen geen speciale toelatingsexamens. Onduidelijk blijft echter hoe zij denken over andere selectiemiddelen.

Ritzen zei twee weken geleden in de Eerste Kamer dat hij wilde gaan experimenteren met 'selectie aan de poort'. Netelenbos liet een week later weten dat zij extra toelatingseisen voor universiteiten en hogescholen overbodig vindt. Het onderwijs in de bovenbouw van het havo en vwo wordt volgens haar in de toekomst een stuk zwaarder, zodat een goede verwijzing naar hogescholen en universiteiten is gegarandeerd. Ritzen vindt een apart toelatingsexamen inderdaad overbodig, zo liet hij de Tweede Kamer weten in antwoord op vragen van CDA-er Ad Lansink. Toch wil hij niet uitsluiten dat er in bepaalde gevallen wordt gekeken naar de specifieke aanleg van studenten of naar de eindexamencijfers. Netelenbos ziet niet in waarom die mening afwijkt van de hare. Een zwaardere vooropleiding "is in feite selectie

aan de poort in optima forma," antwoordde zij de Tweede Kamer. Selectie aan de poort van het hoger onderwijs dreigt een heet hangijzer te worden in de discussie over de hervorming van het hoger onderwijs, die Ritzen voor de komende weken heeft aangekondigd. De traditionele standpunten - de PvdA is tegen, de VVD voor - zijn inmiddels verlaten. Zo heeft, behalve Ritzen, ook de PvdA-er Rick van der Ploeg zich een voorstander getoond van experimenten met selectie aan de poort. De onderwijswoordvoerder van de VVD, Monique de Vries, heeft zich er juist tegen uitgesproken.

De Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) gaat in zijn verzet tegen meer selectie nog een stapje verder. In een notitie ten behoeve van het reguliere overleg tussen Ritzen en studenten pleit de bond tegen een al te grote nadruk op selectie in het eerste jaar. Veel belangrijker is volgens de bond dat de propaedeuse studenten helpt zich op de studie te oriënteren en een evenwichtige keuze te maken voor het vervolg van de studie, eventueel bij een andere studierichting. Daarnaast zouden studenten in de propaedeuse meer gemotiveerd moeten worden.

Concreet stelt de LSVb voor om zogenaemde 'struikelvakken' af te schaffen voor zover zij buiten het hoofdprogramma vallen. Ook wil de bond dat er hooguit één keer, aan het eind van de propaedeuse, een bindend studie-advies mag worden gegeven.

Studenten die na het eerste jaar willen overstappen naar een andere studierichting moeten volgens de LSVb gecompenseerd worden voor het jaar dat zij hebben verloren, zowel in studietijd als in studiefinanciering. Verder pleit de bond voor het instellen

HOP, Marcel Wiegman

Project 'Wonen boven Winkels' nieuw leven ingeblazen

Het project 'Wonen boven Winkels Maastricht' heeft meer dan anderhalf jaar stilgelegen. Teruglopende subsidies, tegenvallende verbouwkosten en perikelen rond de erfpacht waren de oorzaak. Inmiddels zijn de grootste problemen opgelost en kan de verbouwing van panden aan de Bredestraat, Keizer Karelplein en Grote Gracht beginnen.

In 1990 startten de universiteit, de gemeente Maastricht, de woningbouwvereniging St. Matthias en de ING-Bank (toen nog NMB-Bank) met 'Wonen boven Winkels Maastricht'. De bedoeling was om de leegstaande verdiepingen boven winkels in de Maastrichtse binnenstad bewoonbaar te maken voor studenten en werkenden. De eerste 53 appartementen, waarvan dertig studentenwoningen, waren vorig jaar al klaar. Daarna stakte de renovatie. Niet op de laatste plaats omdat de rijkssubsidies voor woningverbetering drastisch terugliepen. Waar de eerste woning die onder het project viel nog goed was voor 55.000 gulden subsidie, kreeg men eind 1993 nog maar 8.600 gulden per woning. Ook de verbouwkosten vielen hoger uit dan in het oorspronkelijk businessplan van Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) was beraamd. In dat plan was geen rekening gehouden met specifieke kosten die bijvoorbeeld woningen boven een café met zich meebrengen. Deze etages moeten immers aan alle geluidsnormen voldoen en moeten dus goed worden geïsoleerd.

De invoering van het 'Bouwbesluit' in 1992 heeft de prijs per woning nog meer opgevoerd. Eenvoudigweg omdat er sinds dat besluit strengere eisen aan onder andere vluchtwegen en bergingen worden gesteld. Zo moet iedere groep appartementen voorzien zijn van twee trappen (één in het trappenhuis en één aan de buitenmuur) die bij brand als vluchtweg kunnen dienen.

Het project kwam door deze tegenvallers in financiële nood en leek een vroege dood te sterven. Er kwam echter hulp. Drie van de vier leden van de commanditaire ven-

De 'dakstraat': vaak de enige weg naar de woningen boven winkels. Helaas heeft niet iedere winkelier zin om mee te werken aan de aanleg hiervan. Het recht van overpad moet soms duur worden betaald. (foto Nelis Tutkey)

nootschap legden geld op tafel: de Rijksuniversiteit Limburg en de woningbouwvereniging brachten ieder twee miljoen gulden in, de gemeente Maastricht drie miljoen gulden. De ING-bank, het vierde lid van het vennootschap, wilde geen kapitaal inbrengen en trok zich terug.

De kapitaalinjectie van zeven miljoen gulden en de dalende rentestand brachten de financiën weer op peil waardoor de bouw van de 150 geplande woningen door kon gaan. Ware het niet dat er nog wat andere hobbels op de weg lagen. Onder andere een wettelijke wijziging van erfpachtovereenkomsten die ongunstig voor de eigenaren van de panden uitviel. Zij, die hun panden niet wilden verkopen maar wel wilden verpachten aan WbWM, zouden na dertig jaar de verdiepingen niet meer gratis in handen krijgen, zoals eerst de bedoeling was, maar zouden daarvoor moeten betalen. Dit maakte de erfpachtovereenkomst voor de meesten onaantrekkelijk waardoor de werving van nieuwe panden vertraging opliep. Pas nadat de rechter afgelopen voorjaar de uitspraak deed dat WbWM ook afstand kon doen van deze nieuwe regel, werden de onderhandelingen over nieuwe panden voortgezet. Behalve de wetgever, veroorzaakte en veroorzaakt ook een instelling als Monumen-

tenzorg de nodige vertraging; vergunningen voor verbouwingen laten namelijk lang op zich wachten. Verder werkt niet iedere Maastrichtse winkelier, wiens medewerking nodig is voor de aanleg van een zogenaamde 'dakstraat' die de verschillende panden bereikbaar maakt, volop mee. Sommigen weigeren recht van overpad te verlenen over hun dak of via hun eerste verdieping, anderen vragen erg veel geld voor het verlenen van dit recht.

Ondanks al dit oponthoud is men nu begonnen met de renovatie van panden aan de Bredestraat, Keizer Karelplein en Grote Gracht. Uiteindelijk moeten er over vier jaar 200 wooneenheden gereed zijn en zal er, zoals het hoofd van de dienst Instellingsstrategie en Internationale Samenwerking van de RL en vertegenwoordiger van de universiteit in dit project, ir. H. Fekkers, het noemt, "22,5 miljoen gulden verspijkerd zijn".

Nieuwe projecten denken de drie partners daarna uit de huuropbrengsten van de wooneenheden te financieren. Die nieuwe projecten zullen er zeker komen, want de belangstelling voor Wonen boven Winkels bij eigenaren van panden is tegenwoordig weer groot.

Riki Janssen

„Studenten draaien op voor catastrofe in onderwijs”

Studeren wordt in de toekomst een stuk duurder. Hogere collegegelden vormen de enige oplossing om de bezuinigingen op het onderwijs ongedaan te maken en een internationale crisis in het hoger onderwijs te voorkomen. Het bedrijfsleven is immers alleen bereid om onderzoek te sponsoren en de overheid wenst steeds minder te investeren in mensen die later goed gaan verdienen.

Het was geen opwekkend scenario, wat prof.dr. F. van Vught vorige week aan de Universiteit Twente (UT) schetste tijdens het congres Internationale trends in het hoger onderwijs, ter gelegenheid van het tienjarig jubileum van het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijsbeleid (CSHOB). Van Vught is directeur van het CSHOB.

Terwijl de stroom studenten die zich aanmeldt bij universiteiten en hogescholen gestadig blijft groeien, draaien de overheden binnen en buiten Europa de geldkraan steeds verder dicht, zo blijkt uit onderzoek van het CSHOB. Alleen in Frankrijk pompt de overheid doelbewust meer geld in het hoger onderwijs.

Zolang selectie aan de poort onbespreekbaar is, kunnen de kosten niet worden gedrukt. Universiteiten en hogescholen worden gedwongen om buiten de deur op zoek te gaan naar nieuwe geldschietters, de derde geldstroom. Een activiteit waar Nederland opvallend succesvol in is, blijkt uit een overzicht van CSHOB. Al dat extra geld is echter vrijwel geheel besteed aan onderzoek en dienstverlening. Dat komt, aldus enkele andere sprekers, omdat het voor bedrijven zelden interessant is om colleges en werkgroepen te sponsoren.

Van Vught concludeerde in Twente dat het hoger onderwijs in de westerse landen op een catastrofe afstevent als er geen geld komt. De groei van het aantal studenten wordt op geen enkele wijze gecompenseerd. Sterker nog: doordat er wel meer geld beschikbaar komt voor onderzoek, komt het onderwijs nog meer in het verdomdhoekje te zitten.

Kijkend naar de toekomst is het volgens Van Vught onvermijdelijk dat studenten meer collegegeld gaan betalen, zolang er niet wordt geselecteerd aan de poort. Ook is volgens Van Vught denkbaar dat afgestudeerden van universiteiten en hogescholen extra belasting betalen. Het percentage hangt daarbij af van de gevolgde studie. Dit systeem bestaat in Australië.

Maatschappelijk bestaat er brede steun om studenten meer te laten betalen. Zoals voormalig staatssecretaris Cohen vrijdag zei: een afgestudeerde academicus of hbo'er profiteert meer van zijn opleiding dan de maatschappij. Dan mag hij daar dus best mee aan meebetalen.

Waar de grens van deze privatisering ligt, heeft het CSHOB niet onderzocht. Wat politici zal interesseren is dat slechts zes procent van de inkomsten van Nederlandse universiteiten en hogescholen afkomstig is uit collegegelden. Dat is meer dan Duitsland (procent), maar veel minder dan Japan (34), Amerika (25) en Engeland (21).

HOP, Pieter Evelev

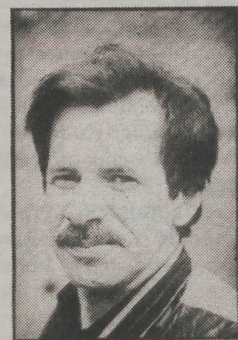
Dameskappers

Bevrijd. Al vijftig jaar. De hoogste tijd om op hoek en kant de winnende vlaggen nog eens flink in de mijlpaal te hijsen. Ook een waardig moment om de koude klepels van roomse klokken weer eens ouderwets warm te laten kloppen tegen het heilig brons. Het is nog behoorlijk katholiek wat de klok slaat, alsof er toen nauwelijks een jood of een zigeuner de geest heeft moeten laten. En kransen leggen, veel kransen leggen. Met een bewogen woord vooraf en als toetje een tikkeltje vochtige triomfblik in de ogen. Je zult maar burgemeester zijn van een gemeente die vijftig jaar geleden bevrijd is. Hoewel, overal staat een gretig lokaal team van videoclippers klaar om op de trillende onderlip van de burgervader in te zoomen. 'Sorry, mag ik even', sist de producer en duwt een reikhalzende ambtenaar opzij die zijn hoofd gewillig voor de camera probeert te moffelen. Het team werkt aan de produktie van een onvergetelijke videoclip. Achteraf voorzien ze de aangrijpende beelden van een D-Day-achtergrond-muziekje. Zo moeten de clipkijkers er absoluut van overtuigd raken dat zij vijftig jaar geleden persoonlijk bevrijd zijn door hun eigen burgemeester. En dat allemaal voor rond de veertig gulden. Al die bevestigingsclips gaan meer op elkaar lijken naarmate de herdenkende stad noordelijker ligt. Want de clipproducers hebben de ogen niet in de zak. Het recept van het meeslepende 'Thank you liberators-gevoel' is gejat van de specialisten uit Normandië. Zo ruikt de clip van Parijs naar die van Caen, en simuleert het clipje van Maastricht een Parijs triomfje. In de Zwolse clip lijkt de burgemeester nog steeds Mitterrand.

Natuurlijk zitten al die banden ook boordevol met hetzelfde archiefmateriaal. Je moet je daarom niet verwonderen als je zelfs in de clip van Heerbugowaard Parijsse verzetsmensen uit ramen van vijf hoog ziet schieten.

Het internationale verbindende element in al die videoclips, fotoboekjes en tentoonstellingen over de bevrijding zijn de plaatselijke dameskappers. Want overal waar bevrijd werd, moesten eerst dames onder de herenschaar. Want ze hadden volgens de lachende gelegenheidskappers foei gedaan met een Adolfdichtige. Deze dameskappers knipten allemaal hetzelfde model: Auschwitz, een coupe tot op de schedel. De vraag is: van wie hadden ze het model afgekeken? Wie waren hun opdrachtgevers? Wie had de dames geselecteerd? Waarom hadden zowel de knippers als de omstaanders dikke pret? Waren de dames de enige zwarte schapen? Of stonden de echte wolven, in no time vermond als onschuldige lammeren, een straat verder de bevrijders nog steeds toe te juichen? Het blijven vragen en de tijden veranderen. Het soort dameskappers van toen heeft de winkel moeten sluiten. Maar de zwarte schapen zijn gebleven. En toevallig zijn ze momenteel zelfs nog echt zwart ook. Beleef het live in uw eigen stad. Gun uw ogen de nieuwe kost: zwarte schapen die niet gekleed zijn als congresgangers lopen de kans om op straat ernstig onderverraagd te worden door speciale agenten. Die doen dat, behalve verbaal, ook met banden en voeten. Niet omdat ze hun talen niet spreken, maar omdat ze die banden en voeten vooral gebruiken om hun ondervraging kracht bij te zetten. En ik heb gezien hoe twee potige agenten,

met enige trots in de ogen, hun inmiddels geboeide zwarte prooi toonden aan een persfotograaf die op zoek was naar een lekker shot. Gelukkig mogen agenten alleen maar wapens dragen en geen scharen. Dus je zult mij niet horen zeggen dat ze een beetje te vergelijkend zijn met de dameskappers van toen. Er zijn nog meer verschillen: de omstaanders van nu lachen niet meer. Ze zijn bang. Gewoon hang hij het zien van deze live-beelden, bijvoorbeeld onder aan de St. Servaasbrug. Logisch, want je weet maar nooit welke kleur volgend jaar de mode is. Misschien wel blank met een bril of zo. Er is misschien een kleine selectie groep die dat nu al weet: de dameskappers. Dus leg schmink en pruik binnen handbereik.

Ton Brouns

Met zwaar geschut wordt 'Mastwrikt' de wereld ingeschoten

Vervolg van pagina 1

De rector bedient de raadscommissie internationalisering, die om duidelijke keuzes vraagt, op haar wenken. In een nota die geschreven is met de vaart van een voortdenderende locomotief ("Maastricht is de stad van het verdrag, en als zodanig een symbool van de integratie van Europa. Het zou verwondering wekken als zo'n stad geen belangrijke universiteit zou hebben.") steekt hij de mondiale pretenties van de RL niet onder stoelen of banken.

Want internationalisering is een belangrijk profielkenmerk van de RL. Niet zozeer de internationalisering van het onderzoek, schrijft Philipsen, maar van het onderwijs: "Onderzoek is als regel internationaal of niet." Een onderzoeker die niet over 's lands grenzen kijkt wordt meteen afgestraft; hij levert geen goed produkt. Maar een student die niet Europees of mondiaal gaat - zowel fysiek als bij het leren van een vak - is niet meer van deze tijd. Dat internationalisering ook gewoon een modegril is, waarbij de RL niet kan achterblijven, wordt wel door de commissie, maar niet door de rector als argument gezien.

Philipsen ziet veel heil in het ontwerpen van transnationale opleidingen. Een goed voorbeeld van wat er tot heden is bereikt is kennistechnologie. Studenten volgen de eerste twee jaar aan het Limburgs Universitair Centrum in het Belgische Diepenbeek en de laatste twee jaar in Maastricht. Er wordt zelfs gestudeerd op een fusie tussen de twee universiteiten. Van het 'internationaliseren op de fiets' - in een straal van dertig kilometer liggen vier universiteiten in drie verschillende landen - is tot nu toe weinig terecht gekomen: "Het ALMA-verband is voornamelijk betrekkelijk los en leeg", aldus Philipsen. ALMA - de samenwerking tussen de universiteiten van Aken, Luik, Maastricht en Diepenbeek - heeft moeite met het scheppen van transnationale studierichtingen. De meeste initiatieven raken verstrikt in een tarantula web van verschillende nationale wetgevingen. Om problemen met diploma-erkenning, studiefinanciering en inschrijvingen in de "Croho's" van Duitsland, Wallonië, Nederland en Vlaanderen te voorkomen, moet dan ook meer gekeken worden naar postdoctorale opleidingen, vindt de rector. Internationalisering betekent ook op reis gaan. Met een Erasmusbeurs van de Europese Gemeenschap bijvoorbeeld. De studenten internationaliseren liever per vliegtuig dan op de fiets; volgens sceptici een oorzaak van het geringe succes van ALMA. Studeren in het buitenland is volgens Philipsen erg belangrijk voor de vorming van de jonge academicus. Zo belangrijk, dat als de Europese subsidiebron opdroogt er maar een universitair fonds voor studentenmobiliteit moet komen.

Maar er moet ook iets geleerd worden, al was het alleen maar om punten te verzamelen zodat de studenten niet geconfronteerd worden met de strenge maatregelen van de tempobeurs. Om de kwaliteit van het elders genoten onderwijs te kunnen controleren, stelt de rector voor om op universitair niveau criteria te ontwikkelen met betrekking tot de inhoud, uitvoering en vergelijkbaarheid van onderdelen van het onderwijs. Niet alleen de nieuwe naam van de RL, maar het hele curriculum - van bloedverlies

2 Oost	Macro-economie
2 Oost	MARC, Maastricht Accounting and Auditing Research Center
0 Oost	Media Service
0 Oost	Mensa
3 Oost	MERIT
3 Noord	METEOR, Maastricht Research School of Economics of Technology and Organizations
2 Oost	Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch
0 Oost	Organisatie
2 Oost	Pedel
2 Oost	Postdoctorale opleidingen

Als de hele universiteit, van wegwijzer tot koffiejuf, tweetalig is geworden, kunnen ook buitenlanders er de weg vinden. (foto Nelis Tutkey)

tot huurrecht - wordt straks tweetalig: Nederlands en Engels. Zo gauw een buitenlander zitting neemt in collegezaal of onderwijsgroep zal daar ook Engels worden gesproken. Alle formulieren, brochures, blokboeken en toetsen worden vertaald. Niet alleen de student en de tutor, maar ook de balie medewerker van het Kamerburo wordt polyglot. De RL zal de nodige taalcursussen aanbieden, die verplicht onderdeel worden van het curriculum en als zodanig ook getoetst.

De huidige hoeveelheid menskracht die wordt ingezet op het gebied van internationalisering zal niet toereikend zijn om Philipsens plannen te verwezenlijken. De rector stelt dan ook voor om vakgroepen te belonen voor hun inzet op het gebied van de internationalisering van het onderwijs, bijvoorbeeld met normuren. Op centraal niveau moet een vice-rector voor internationale zaken worden benoemd. Voor de huidige portefeuillehouder, Philipsen zelf, is het "onmogelijk voldoende (reis)tijd te besteden aan de bevordering van internationalisering."

"Een vice-rector lijkt me een beetje overdone", zegt drs. M. Quint, bij wie "eerst de lachspieren" gingen werken bij het lezen van dit beleidsvoornemen. Maar voor de rest van de nota veel lof: "De universiteit van Maastricht, ik zeg heel bewust: de universiteit van Maastricht, moet dat uitbuiten wat ze anders heeft dan anderen", zegt Quint. "Buitenlanders hebben nog nooit van Limburg gehoord, maar 'Mastwrikt' proberen ze altijd nog uit te braken." Quint vindt het logisch dat de RL de internationalisering naar een hoger niveau wil krikken. Ze pleit ervoor om ook de staf te internationaliseren. Volgens Quint past in die lijn ook het tweetalig maken van het curriculum, al twijfelt ze over het nut van het aanbieden van Nederlands Recht in het Engels.

Dat Philipsen grof geschut gebruikt bij het lanceren van zijn plannen ziet Quint als "de bekende onderhandelingsinzet" om zoveel mogelijk plannen uit de nota ongeschonden door raden, commissies en besturen te loodsen. Bij de kosten van de hele operatie - met name het tweetalig maken van het curriculum - zet Quint "bange vraagtekens", al denkt ze dat de universiteit met deze plannen "heel mooi in de

Brusselse plaatjes past" en dus kan profiteren van Europese fondsen. Wat betreft het op te richten fonds voor studentenmobiliteit - die het gat moet vullen dat Erasmus en zijn opvolger Socrates achter zouden kunnen laten - vindt het raadslid dat de RL het bedrijfsleven moet benaderen. Het is ook in het belang van de toekomstige werkgevers dat de studenten de cultuurschok van het wonen en werken in het buitenland al achter de rug hebben als ze zijn afgestudeerd.

Maar, zegt Quint, bedrijven willen wel inzicht in wat een student uitvoert in het buitenland: "Wie alleen voor de cultuurschok gaat, moet dat maar tijdens de vakanties doen." Volgens de commissievoorzitter is uit gesprekken met studenten gebleken dat zij zelf steeds vaker vragen om garanties dat er in het buitenland ook echt iets geleerd wordt. Quint: "Studenten zeggen terecht: uitwisseling, leuk, maar er moet wel boter bij de vis. Dat kan een indicatie zijn dat de uitwisselingsprogramma's vroeger wat minder serieus werden genomen."

Het commissierapport, dat eerder verscheen dan de 'nota internationalisering', constateert dat "voor de RL als geheel geldt dat er op het gebied van internatio-

nalisering geen samenhang bestaat." Internationalisering wordt uitgevoerd door de faculteiten en niet door de universiteit, schrijft het rapport. Per faculteit verschilt dan ook het antwoord op de vraag wat internationalisering precies inhoudt. De een legt de nadruk op studentenuitwisseling, de ander op transnationale opleidingen (zoals kennistechnologie) - de een pronkt met opleidingen die de wereld als onderwerp van studie hebben (zoals internationaal management), de ander vertaalt een aantal blokken in het Engels. Quint: "Internationalisering is nu een containerbegrip. Iedereen stopt er wat anders in. De uitvoering van de plannen van de rector kost zoveel geld en energie; dat is alleen maar haalbaar als alle neuzen dezelfde richting op wijzen." De 'nota internationalisering' is volgens haar een goede poging daartoe.

Ook het deelnemen aan internationale netwerken gebeurt niet op universitair niveau, maar decentraal, op eigen houtje. Faculteiten als geneeskunde zijn dan ook wereldberoemd, in tegenstelling tot de RL als geheel. En dat is zonde, zegt drs. M. Quint: "De faculteiten van Harvard zijn niet beroemd, maar Harvard is een naam." Philipsen zag dit ook en stelt in zijn nota voor om de RL een internationaal verbond te laten oprichten van universiteiten die aan onderwijsvernieuwing doen.

Dr. G. Majoor, verbonden aan de universitaire dienst instellingsstrategie en internationale samenwerking, noemt Philipsens plannen een "maximaal kader" waarbinnen vakgroepen en faculteiten zoveel mogelijk vrijheid moeten behouden om hun eigen invulling te geven aan het begrip 'internationalisering'. Want de onderlinge verschillen laten geen strakke centrale koers toe: "Internationaal management is heel nuttig, maar internationale geneeskunde is volstrekt nonsens." Als RL-strategie hoopt hij op een vergroting van de aantrekkingskracht van de universiteit als het hele curriculum ook in het Engels wordt aangeboden: "In Engeland zijn de buitenlandse studenten *big business*." Een probleem is dat de drs.-titel weinig aanzien heeft in Nepal of Ivoorkust. Daarom zouden er volgens Majoor contracten gesloten moeten worden met bijvoorbeeld Amerikaanse universiteiten zodat de studenten niet alleen in Maastricht maar ook in de VS een examen doen. De faculteit der geneeskunde onderzoekt op dit moment de mogelijkheden van zo'n bi-diplomerings. De rector van de *University of Maastricht* ("Maastricht is een naam in de wereld. Het verdient daarom aanbeveling naamsverandering te overwegen.") was niet bereikbaar voor commentaar. Hij verblijft deze week in Washington, waar hij een internationaal onderwijscongres bezoekt.

Wim Oortjens

„Aandacht voor vreemde talen is verontrustend laag"

De geringe aandacht voor vreemde talen in het hoger onderwijs is verontrustend, vindt de Inspectie van het Onderwijs. Het leren van vreemde talen is in slechts veertig procent van de sectoren aan hogescholen verplicht, vooral bij economie, de agrarische sector en techniek. De universiteiten kennen buiten de talenstudies bijna geen verplicht talenonderwijs. Als er sprake is van onderwijs in een vreemde taal, ligt de nadruk bovendien eenzijdig op het Engels. De Inspectie vindt dat een slechte zaak, gezien de toenemende internationalisering van de arbeidsmarkt voor hoger opgeleiden. Zowel aan de hogescholen als aan de uni-

versiteiten is het Nederlands de gebruikelijke voertaal. Alleen als er buitenlandse docenten of studenten zijn worden in incidentele gevallen colleges gegeven in een andere taal, vooral Engels. Wel vindt de helft van de universiteiten het gebruik van Engels nuttig. Aan de hogescholen is deze opvatting vooral te vinden in de sector economie. De wettelijke bepaling voor het opstellen van een gedragscode over het gebruik van een vreemde taal als voertaal is nog nauwelijks van de grond gekomen. Vijf universiteiten vinden zo'n code zelfs overbodig of weinig zinvol.

HOP, Marcel Wiegman

„Internationalisering is nu een containerbegrip. Iedereen stopt er wat anders in."

Aidsvoorlichting aan scholieren moeilijke klus voor docenten

Geen groter schrikbeeld dan aids. Althans, dat leek het enige jaren geleden te zijn. Toen duidelijk werd dat de ziekte geen exclusieve homo-aangelegenheid was, sloeg de schrik ook door de onderwijswereld. De jeugd moest geleerd worden veilig te vrijen.

In hoog tempo werden voorlichtingsprogramma's ontwikkeld. Maar in de praktijk bleken ze niet zo effectief. Een van de redenen: docenten vinden het maar moeilijk.

De eerste aidspreventieprogramma's voor de middelbare-schooljeugd kwamen in 1988 op de markt, onder grote druk van het onderwijs zelf. Dat de jeugd hoognodig aan het condoom moest maar het massaal niet deed was een vermoeden dat in 1990 werd bevestigd door een onderzoek naar jeugd en seks. Zo'n tachtig procent van jongeren tussen 11 en 18 jaar had HET nog nooit gedaan, maar van degenen die wel seksuele ervaring hadden was zestig procent zonder condoom aan de slag gegaan. Enig rekenwerk leerde vervolgens dat circa een derde van de leerlingen boven de zeventien het risico op een geslachtsziekte of soa (sexueel overdraagbare aandoening) en daarmee ook op aids had gelopen. Nuttig waren de preven-

tieprogramma's dus wel. Maar werkten ze ook? Werden ze gebruikt en leidden ze inderdaad tot het primaire doel: veilig vrijen, dus met een condoom?

Onderzoek bij de vakgroep gezondheidsvoorlichting onder leiding van prof. Gerjo Kok, sinds 1992 naast gewoon hoogleraar ook nog bijzonder hoogleraar in de aidspreventie, leerde dat de leerlingen inderdaad iets opstaken van de programma's, maar dat dat vooral in cognitieve zin het geval was. Hun kennis van aids en soa's, overigens internationaal gezien toch al niet gering, was groter geworden, maar aan het gedrag zelf leek weinig veranderd. 'Aids, het komt je niet aanwaaien', 'Ziek van de liefde', 'Lang leve de liefde' en soortgelijke lespakketten bleven steken in de goede bedoelingen. De vakgroep GVO en met name drs. Herman Schaalma stortten zich vervolgens op onderzoek naar de determinanten van het hardnekkige onveilige vrijgedrag. Het resultaat daarvan is verwerkt in een nieuwe versie van het bestaande lespakket 'Lang leve de liefde'. Het grootste verschil met de eerste versie is de nadruk op het aanleren van sociale vaardigheden door de leerlingen. Het onderzoek had immers uitgewezen dat de leerlingen het allemaal wel weten, maar dat ze in de praktijk het gebruik van een condoom niet aan de orde durven te stellen als ze met hun vriend of vriendinnetje liggen te rollebollen.

En als ze het al aan de orde stellen, hebben ze het er moeilijk mee om bij hun standpunt te blijven, zeker als ze vermoeden dat anderen het eigenlijk maar flauwekul vinden om je te bedienen van een regenjasje of een ceedee. En dan hebben we het nog niet eens over de aanschaf van een condoom. Een rooie kop in de drogist, zoiets moet vermeden worden. Het lespakket is dus gericht op het vergroten van het jeugdige zelfvertrouwen, op het aanleren van onderhandelingsvaardigheden en op het weerstaan van sociale druk. Nieuw onderzoek naar het effect van dit programma in vergelijking met bestaande aidspreventieprogramma's deed de harten van de gezondheidsvoorlichters sneller slaan: eindelijk kon er een gedragsverandering geconstateerd worden, hoe minimaal overigens ook.

Maar er is nog een andere partij in het geding bij de aidsvoorlichting aan jongeren, en dat is de docent. Niet voor niets is de docentenhandleiding bij het nieuwe 'Lang leve de liefde' een omvangrijke pil geworden; velen blijken de grootste moeite te hebben met dit onderwerp. Vandaag promoveert Theo Paulussen, werkzaam bij het Landelijk Centrum GVO in Utrecht, bij prof. Kok op het onderwerp 'Adoption and implementation of AIDS education in Dutch secondary schools'. Waar de dissertatie zich voor een belangrijk deel concentreert op de waarde van verschillende innovatie- en ge-

dragsveranderingstheorieën zijn er toch ook een paar interessante empirische uitkomsten. Zo blijkt de eerste hobbels die genomen moet worden als het gaat om het gebruik van aids-lespakketten letterlijk bij de schooldeur en de conciërge te liggen. Als het pakket in het verkeerde postvakje belandt wil dat nogal eens zeggen dat het uiteindelijk helemaal nergens meer te vinden is. De helft van de 956 ondervraagde leraren was niet op de hoogte van het bestaan van de programma's. Paulussen concludeert dan ook dat een goede verspreiding, liefst rechtstreeks via collega's of GVO-functionarissen, van groot belang is.

Toch is er een flinke groep die wel iets aan aidsvoorlichting doet. Slechts een klein deel echter (15%) benut daarbij de lespakketten, en een nog kleiner deel (5%) doet dat conform de bedoelingen van de makers. Veel leraren hebben een onoverkomelijke schroom als dit onderwerp aan de orde is. Promovendus Paulussen constateert dat men twijfelt over de eigen capaciteiten op dit terrein. Is men wel in staat om een 'veilige' sfeer in de klas te scheppen, die het leerlingen mogelijk maakt dit onderwerp zonder lacherigheid en overdreven stoer-doen te bespreken? Wat voor woorden moeten we gebruiken; penis, geslachtsgemeenschap, of gewoon in rond Hollands lul en neuken? In de praktijk blijkt dat docenten die het meeste vertrouwen in het eigen kun-

nen hebben, die zich in staat voelen tot een zinvolle behandeling in de klas van een precair onderwerp als sex en condoomgebruik, daar ook het meest toe geneigd te zijn. Verder blijkt het belangrijk dat de school een beleid op dit terrein heeft, en men de individuele docenten niet laat rondzwemmen. Geregeld overleg met collega's, steun van de schoolleiding, alles helpt om aidsvoorlichting te verankeren. Niet verwonderlijk is het dat de eigen seksuele moraal van de leerkracht ook een duit in het zakje doet. Streng conservatisme, de overtuiging dat kinderen gewoon helemaal niet moeten vrijen voordat ze getrouwd zijn, dat homosexualiteit een ziekte is en aids daarbovenop ook nog eens een homoziekte; het draagt natuurlijk allemaal niet bij tot open discussies met leerlingen en tot het zo gewenste veilig vrijen.

Wat nodig is, zegt Paulussen, is een goed begeleidde introductie van de voorlichtingspakketten op de scholen, en, zo mogelijk nog belangrijker, een intensieve begeleiding van de docenten zelf. Gebeurt dat niet, dan rommelt men maar wat aan, vertoont een paar video's in de hoop dat de jeugd het wel oppikt, en gaat over tot de orde van de dag. Nu er eindelijk een programma op de markt is dat enige daadwerkelijke effectiviteit claimt, zou het zonde zijn als de docenten er geen gebruik van maken.

Wammes Bos

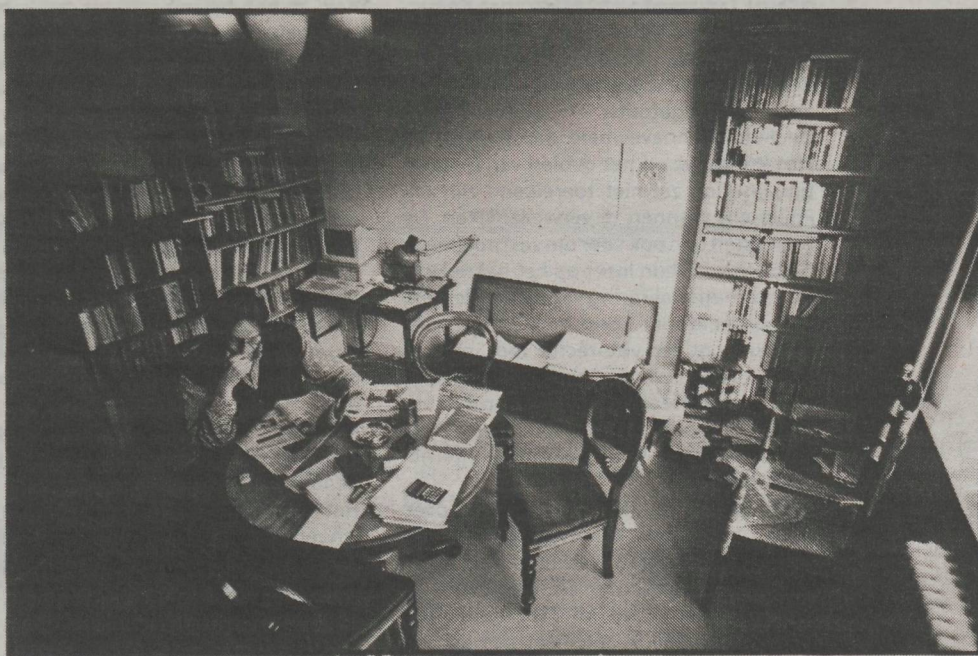
Het noorderlicht krijgt volop de ruimte in de serre van het huis aan de Bergweg. Vlak in buurt van de tuindeuren staat de leesstoel die een vage herinnering aan Lodewijk de zovleeste oproept. De bekleding heeft zijn beste tijd in ieder geval gehad, de armleuning is zelfs al helemaal stukgelezen. Strak tegen de stoel aangedrukt, een hoog houten tafeltje waarop een schemerlamp en de altijd halfvolle asbak

binnen handbereik staan. Tegenover de stoel een kastje. Daarop ligt prominent de stapel met nieuwe aanwinsten; sommige zijn nog heel vers, andere zijn al vol respect en met veel aandacht doorgebladerd en gelezen, maar wachten nog op de bewonderende blikken van vrienden. Pas na hun bezoek verdwijnen ze in een van de boekenrekken- en kasten op de eerste verdieping. Of ze moeten het doen met een plaatsje in een van de vele dozen op zolder. Slechts een enkeling, zoals bijvoorbeeld de Vondel-uitgave die afkomstig is uit de bibliotheek van de inmiddels overleden uitgever Johan Polak, is zo bevoorrecht dat hij op de begane grond mag blijven.

In dit glazen huis verkeert Jan van der Made (44), universitair docent bij de vakgroep beleidswetenschappen en 'lezer' van gemiddeld drie boeken (literatuur en geschiedenis) per week, het liefst. Iedere avond minimaal een uurtje of wat, in het weekend gelukkig wat langer en in de zomervakantie weken achter elkaar. Het mag dan wat hem betreft aan een stuk door regenen, dat deert hem niet. Zittend onder het afdak en tegelijkertijd op reis door een ver land of vreemd leven, merkt hij het niet eens. Meer last heeft hij van de hitte die deze zomer tot een rotzomer voor de gepassioneerde lezer maakte. Hoe vaak gebeurde het niet dat hij zijn reis door Italië even moest onderbreken omdat het boek van Joyce & Co uit zijn handen dreef en het

„Ik laat mijzelf in de boeken uit”

Jan van der Made: „Ik wil lezen over levens die ik nooit zou leiden”. (foto Nelis Tutkey)

bijbehorende Michelingidsje dat hem samen met de schrijvers Gissing en Larbaud door de Zuiditaliaanse landstreken leidde, zwaar en kleverig leek. Aan de storende hitte kon hij helaas weinig doen, de aandachtveragende telefoon liet hij gewoon rinkelen. Nee, op vakantie gaat hij bijna nooit. Hij hoeft niet zo nodig "te worden uitgelaten. Ik laat mezelf in mijn boeken uit." Want in zijn stoel, in gezelschap van zijn onafscheidelijke sigaret, zijn lezende vrouw en een boek, onttrekt hij zich aan de dagelijkse besommeringen en verblijft hij in een andere wereld, een waar alles mag en kan en in ieder geval niets moet. Een wereld waar hij nieuwsgierig mag zijn naar feiten die geen doel dienen, die geen 'nuttige' kennis opleveren. Hier grijpt hij bijvoorbeeld naar boeken die vertellen over

het leesgedrag van de zeventiende eeuwse mens: wat las hij, hoeveel, en waar liet deze lezer van de aangeschafte, losse stapeltjes bedrukt papier een ingebonden boek maken? Een spiegel van zijn eigen leven, daaraan heeft hij geen behoefte. "Ik wil juist lezen over levens die je nooit zelf zal leiden. Boeken van het genre schrijvers dat zegt: wij leven kuis, maar schrijven ontuchtig." Namen van de late negentiende eeuwse schrijver Huysmans en de veel jongere Amerikaan James Purdy vallen: schrijvers waaraan hij is "blijven hangen", waarvan hij alles wil lezen omdat ze, precies door de afschuw die hun werk opwekt, hem fascineren. Soms houdt een schrijver hem vast omdat deze hem in contact brengt met iets moois. Een voorbeeld? Jeroen Brouwers die in 'De

zondvloed' het afscheid van zijn Indisch jeugdvriendinnetje beschrijft. Dat was een geweldige passage, vertellen de oplichtende ogen. Zo ontroerend. Zelfs voor iemand die nooit in Indonesië is geweest en ook nooit op zo'n wijze van een jeugdvriendinnetje afscheid heeft genomen. "Brouwers tilt de ervaring boven het particuliere uit. Daardoor herken je dingen, want afscheid nemen doen we allemaal. En soms kan dat heel dramatisch zijn." Eenmaal getroffen door zo'n passage, wil Van der Made meer. Vorig jaar zomer las hij het eerste boek van Brouwers, inmiddels is het tijd voor nummer eenendertig. Helaas is dat makkelijker gezegd, dan gedaan. Niet alles is meer voorradig en dan vangt de strooptocht langs antiquariaten, veilingen en de plaatselijke boekhandelaar (Tribune) aan. Die zoektochten zijn echter een genot op zich. Iedere keer als bijvoorbeeld de catalogus van het Amsterdamse antiquariaat van Willem Huijter op de mat valt, is hij er als de kippen bij. Snel legt hij zijn eigen lijstje met wensen naast de aanbiedingen, grijpt vervolgens haastig de telefoon en bestelt. En dan is het wachten tot de postbode met een pakketje voor de deur staat. Zielsgelukkig maken die pakjes hem. Soms vervult het hem ook met trots. Hij heeft die boeken toch maar mooi weten te bemachtigen. Als er een veilingcatalogus binnenkomt, gaat hij wat rustiger te werk. Zorgvuldig bepaalt hij zijn prijs ("altijd boven de catalogusprijs bieden, anders pis je zeker naast de pot") en doet een schriftelijk bod. Vaak vist hij achter het net, want de mensen die zo'n veiling bezoeken, kunnen altijd een tientje hoger dan hij gaan zitten.

Eigenlijk zit er geen duidelijke lijn in de boeken die hij bestelt en leest. Natuurlijk, zijn voorkeur gaat uit naar de Nederlandse literatuur, maar een uitstapje naar de Franse schrijfster Yourcenar of het Oude Testament dat hij toch als zijn lievelingsboek beschouwd, slaat hij nooit af. Vaak komt hij via het ene boek op het volgende. Soms hoort hij wat van vrienden. Nooit echter laat hij zich in zijn boekkeuze leiden door recensies in bijvoorbeeld de Republiek der Letteren van Vrij Nederland. Hij is niet (meer) geïnteresseerd in de mening van een hooggeleerde, en wat er in het boek staat, leest hij zelf wel. Hij is immers een lezer.

Riki Janssen

De weldadige oprispingen van volksgroente nummer één

Van uien moet je huilen en winden laten. Desondanks is de ui veruit de populairste groente van Nederland. Ieder jaar worden in ons land 500 miljoen kilo uien geteeld, waarvan een vijfde deel verdwijnt in Nederlandse magen na een prakje wortelstamp, een lapje varkenslever, een overjarige haring of een frikadel speciaal van enige smaak te hebben voorzien. De overige tachtig procent van de nationale produktie is bestemd voor de export, want de consumptie van uien kent geen grenzen.

Per hoofd van de bevolking wordt in Nederland dus zeven kilo uien, dat zijn zeven-tig uien per jaar, geconsumeerd, vooral door oudere mensen. Jongeren - bezoekers van café De Preuverij daargelaten - eten minder ui, want het is tenslotte ouderwets armemensenvoedsel, bedoeld om een karig maal op smaak te brengen. Dat laatste is niet de enige deugd die de merkwaardige witte bollen wordt toegedicht; zij zouden evenals de andere varianten van de familie Allium allerlei magische eigenschappen bezitten. Wie de rest van de familie kent, zal dat (bij)geloof herkennen. Om een paar familieleden voor te stellen: sjalotten, lenteuitjes, bieslook, Japanse trosuitjes, prei en knoflook. Of er nu wormen uit de darmen, vampiers uit het huis of slangegif uit het bloed moet worden verjaagd, volksdokter Allium staat altijd klaar. Zelfs dieren schijnen de geneeskrachtige werking van wilde allium-soorten te kennen. Waarschijnlijk heeft de sterke reuk die wordt veroorzaakt door de grote hoeveelheid organische zwavelverbindingen in de vrucht, tot de mythevorming bijgedragen.

Cohort

Flauwe kul dus, die genezende kracht van de ui-achtigen? Niet helemaal, zo blijkt uit het proefschrift 'Onion and Leek consumption, Garlic supplement use and the incidence of cancer' van drs. Elisabeth Dorant, universitair docent bij de vakgroep Epidemiologie en verbonden aan de Nederlandse Cohort Studie van de RL en TNO Voeding. Dat grootschalige onderzoek heeft tot doel mogelijke verbanden te zoeken tussen voeding en het ontstaan van kanker (zie ook het artikel hiernaast). De opzet wijkt af van die van gangbare onderzoeken waarin kankerpatiënten wordt gevraagd wat in het verleden hun voedselpatroon is geweest. Omdat de informatie die zo wordt verkregen niet erg betrouwbaar is, wordt in het onderzoek van de RL en TNO de omgekeerde weg bewandeld. In 1986 hebben 120.000 mensen tussen de 55 en de 70 jaar een uitgebreide vragenlijst over 150 voedingsmiddelen ingevuld. Op gezette tijden wordt gekeken hoeveel mensen er intussen kanker hebben gekregen. Dat is mogelijk dankzij het goede systeem van kankerregistratie dat Nederland kent. De onderzoekers, die in Maastricht onder leiding staan van dr. ir. Piet van den Brandt, kunnen aan de hand van de vroeger ingevulde vragenlijsten nagaan of er typische overeenkomsten zijn in het voedingspatroon van de patiënten die aan dezelfde vorm van kanker lijden. Zo kunnen weer andere, biologisch georiënteerde onderzoekers op het spoor worden gezet van stoffen die een rol spelen bij het ontstaan van kanker.

Maag

Elisabeth Dorant verdedigt op 28 oktober haar eerste stelling 'Ui. Goed voor U', omdat uit haar onderzoek blijkt dat er een groep

mensen bestaat, bij wie maagkanker beïnvloed minder voorkomt dan bij de bij een andere groep. De eerste groep zijn 's lands uieneters, de tweede de uiengeheelonthouders. Wie een halve ui of meer per dag eet, heeft vijftig procent minder kans op maagkanker dan wie nooit uien eet. Andere allium-soorten als knoflook (in pillen verwerkt) of prei brengen die effecten niet teweeg, ook niet bij borst-, long-, colon- of rectumkanker. Uien hebben ook alleen maar invloed op één type maagkanker, namelijk aandoeningen die zich dieper in de maag bevinden en niet op hoger gelegen aandoeningen in de buurt van de slokdarm. Dorant heeft daar geen sluitende verklaring voor, wel een vermoeden: „Het is bekend dat dit type kanker mogelijk wordt veroorzaakt door een bacterie. Ik vermoed dat die door een werkzame stof in de ui - en dan denk je allereerst aan die typische reukstoffen - onschadelijk worden gemaakt.”

Knoflook

Knoflook is een verhaal apart. Een belangrijk probleem om in Nederland de effecten van knoflook op de gezondheid te meten is dat Nederlanders bijna geen knoflook eten. Bij jongeren komt de gewoonte enigszins in zwang, maar de meesten van hen moeten er niet aan denken dat zij,

zoals een Frans recept voorschrijft, een lamsbout met zestig teentjes knoflook voorgeschoteld krijgen. De meeste oudere Nederlanders gebruiken helemaal geen knoflook, althans geen verse. Daar staat tegenover dat Nederlanders ongeveer de grootste consumenten van knoflookpillen zijn. Van alle vijftigplussers zegt vier procent geregeld knoflooksupplementen te slikken. Op de kamer van Elisabeth Dorant staan op een schap vijftig doosjes knoflookpreparaten: poeders, pillen, oliën, met of zonder selenium of pollen. „Allemaal bij de Nederlandse drogist gekocht,” verzekert ze. De teksten op de doosjes prijzen de inhoud precies binnen de perken van de wet aan als verdrijvers van appelflauwte, vermoeidheid en bacteriën. Een beschermende werking tegen maag- en darmkanker (niet op de doosjes vermeld maar algemeen van mond tot mond aangeprezen) heeft Elisabeth Dorant niet kunnen vinden. Ze gebruikt de middeltjes zelf ook niet, de doosjes heeft ze verzameld tijdens haar onderzoek. „Nee, ik slik er niets van, maar ik eet wel uien. Ik val met gemak in de hoogste categorie.” Hoe de uien het best gegeten kunnen worden - rauw, gebakken, gekookt of gestoofd - kan ze niet zeggen: „Dat moeten we nog uitzoeken.”

Jacques Herraets

Hustinx-laureaat Van den Brandt zoekt het ideale voedingspatroon

Worteltjes helpen niet bij het voorkomen van baarmoederhalskanker, knoflook vermindert misschien het risico van hart- en vaatziekten, het slikken van knoflookpillen helpt niet tegen maag- en darmkanker, wie yoghurt met rechtsdraaiende melkzuren eet krijgt minder snel borstkanker, gefermenteerde melkprodukten helpen niet bij het voorkomen van kanker. Nauwelijks heeft de cardioloog uitgeroepen dat een paar glazen witte wijn per dag goed zijn voor het hart, of er staat een neuroloog op die beweert dat alcohol hersencellen afbreekt.

Allemaal bevindingen uit onderzoek, die nu eens deze en dan weer die kant uit wijzen. Leuk voor de consumentenrubriek van een huis-aan-huisblad, maar veel wijzer worden we er niet van.

En het einde lijkt nog lang in zicht. In de Nederlandse Cohort Studie, het grootschalige onderzoek van de RL en TNO Voeding naar het verband tussen voeding en kanker, worden 150 voedingsmiddelen onderzocht op hun schadelijke dan wel heilzame werking. In 1986 hebben 120.000 gezonde Nederlanders tussen de 55 en de 70 jaar opgeschreven welke van die stoffen zij geregeld nuttigen. Vervolgens wordt op gezette tijden de kankerregistratie geraadpleegd om te zien wie inmiddels kanker heeft gekregen. Bij de eerste screening, ruim drie jaar na het invullen van het vragenformulier hadden 155 proefpersonen maagkanker ontwikkeld, 379 darmkanker, 471 borstkanker en 552 longkanker. Per type kanker wordt nu bekeken welke voedingsstoffen (of het ontbreken van welke stoffen) daarmee verband kunnen houden. Zo vond Elisabeth Dorant bijvoorbeeld een verband tussen het eten van uien en de verminderde incidentie van maagkanker.

Volgens dr. Piet van den Brandt, leider van de Maastrichtse bijdrage aan het onder-

zoek en vorige maand bekroond met de Edmond Hustinx-prijs voor jonge onderzoekers, is het niet de bedoeling dat er een eindeloze reeks publikaties op gang komt over aanwijzingen dat - grof gezegd - het eten van spruitjes niet helpt tegen borstkanker en het drinken van cola niet tegen kanker van de dikke darm. Als zulke bevindingen worden gemeld, wil dat volgens Van den Brandt vaak zeggen dat eerder is gemeld dat er wél een verband bestaat: „Het onderzoek wordt gebruikt om eerder geuite beweringen over het verband tussen voeding en kanker te toetsen. Er liggen nogal wat claims over allerlei stoffen die kanker zouden veroorzaken. Er zijn in het verleden bijvoorbeeld veel dieproeven gedaan die een verband moesten aantonen tussen stof x en kanker y. Dan kregen ratten onrealistische hoge doses van de een of andere stof toegediend om te zien of die kankerverwekkend of beschermend was. Wij kunnen die claims later bevestigen of ontkrachten omdat we kunnen nagaan wat de effecten zijn van die stoffen bij mensen die realistische constante hoeveelheden binnenkrijgen.”

Vet

Maar ook het cohort-onderzoek kan geen volledig uitsluitel geven over de schadelijke of heilzame werking van losse voedingsstoffen, geeft Van den Brandt meteen toe: „Je vindt indicaties die je kunt vergelijken met wat in andere landen wordt gevonden. Meer zekerheid kun je krijgen met experimenteel onderzoek. In de Verenigde Staten willen ze nu eindelijk uitsluitel over het verband tussen borstkanker en vetconsumptie. Er komt een onderzoek waarbij een groep van 60.000 vrouwen tien jaar lang de 'normaal' vet eet en een ander groep duidelijk minder vet. Veel mensen vragen zich trouwens af of je erop kunt vertrouwen dat die groepen zich tien jaar aan de afspraak houden. Wij hebben in ons onderzoek geen verband kunnen vinden.” Van den Brandt heeft weinig illusies dat uit zijn onderzoek fraaie 'een-op-een-verklaringen' van het type 'longkanker wordt veroorzaakt door roken' naar voren zullen komen. „Wij gaan ervan uit dat kanker niet door één maar door verschillende factoren

wordt veroorzaakt, die ook nog eens per soort kanker verschillen.” Er worden dus losse stukken uit een puzzel verzameld die straks een patroon moeten vormen. Eerst wordt gekeken op het niveau van voedingsstoffen, dan van voedingsmiddelen en tenslotte van voedingspatronen: „Het uiteindelijke doel is al die losse vormen tot een patroon te laten samenvallen. Het zou ideaal zijn als we er ook andere risico's bij konden betrekken. Stoffen kunnen misschien tegengestelde effecten hebben: de kans op kanker verhogen en de kans op hart- en vaatziekten verlagen.” Zo ver is hij nog lang niet omdat er alleen voor kanker een goed ontwikkeld registratiesysteem bestaat. Artsen melden ieder nieuw geval aan, zodat het in de kankerregistratie terecht komt. Voor andere aandoeningen bestaan dergelijke systemen niet. Het CBS registreert wel doodsoorzaken, maar die gegevens zijn moeilijk toegankelijk sinds de nieuwe wetgeving op het gebied van de bescherming van de privacy van kracht is. Bovendien zijn die gegevens volgens Van den Brandt niet eenduidig: „Iemand die longkanker heeft kan aan een hartstilstand overlijden.”

Om de stukken van de puzzel te laten samenvallen is verder vooral veel tijd nodig. De 120.000 proefpersonen die in 1986 hun voedingsgewoonten hebben beschreven, waren toen tussen de 55 en de 70 jaar oud. In de periode van twintig jaar die het onderzoek gaat duren, hoopt Van den Brandt zijn gegevens door middel van regelmatige screenings steeds verder te verfijnen. Loopt hij over een zo lange periode niet het risico dat de proefpersonen hun eetgewoonten wijzigen? „Dat controleren we regelmatig via steekproeven, maar het blijkt reuze mee te vallen. Oudere mensen houden erg vast aan hun eetgewoonten, jongeren niet. Die gaan bijvoorbeeld heel anders eten als ze het ouderlijk huis verlaten om op kamers of met een partner te gaan wonen.” Persoonlijk heeft hij al lering getrokken uit zijn onderzoek. Bij de familie Van den Brandt komt veel groente (lieftst als rauwkost) en fruit op tafel. Bij de bakker wordt volkorenbrood gehaald „en ik houd me aan het aloude principe van variatie.”

Jacques Herraets

Elisabeth Dorant (rechts): 'Ui goed voor U' Piet van den Brandt (links): geen illusies over een-op-een-verklaringen (foto Nelis Tutkey)

Ook universitaire pennelikkers ontdekken genoegens van Internet

Het wordt druk met niet-informatici en niet-rekenaars op de universitaire computernetwerken. Want ook bestuurders, bibliothecarissen en andere pennelikkers blijken de interactieve online-wereld van Internet te ontdekken. Soms gaat dat nog onhandig. Maar er zijn ook koplopers, zoals het Delftse universiteitsblad Delta dat een van de eerste volledig elektronisch toegankelijke tijdschriften maakt.

Zelfs op de burelen van universitaire bureaucraten werpt de *electronic highway* zijn schaduw vooruit, al verloopt de revolutie soms nog traag. Een van de 'trekkers' is de VSNU in Utrecht, waar directeur F. van Eijkern „dagelijks een uur, op Internet doorbrengt. Sinds kort biedt zijn vereniging een openbare informatiedienst aan. Elke computerbezoeker op deze aardbol met toegang tot Internet kan er rondneuzen in eenvoudige *gopher*-menu's. Zelf verzendt Van Eijkern wekelijks een verdienstelijke Nieuwsflits die de toestand in de universitaire politiek samenvat. Maar voor de *internaut* die nog meer flitsende interactie zoekt, heeft de VSNU nog weinig te bieden. De 'service voor studenten' en 'voor personeel' zijn nog leeg. En ook andere service-informatie is karig. Wie blijft wroeten - 'gopher' is de naam van een soort woelrat - kan wel een kijkje in de bestuurlijke keukens nemen. Verslagen van landelijke overleggen zijn nu openbaarder dan ooit. Zo valt er te lezen dat VU-voorzitter Brinkman de minister op 17 juni betichtte van 'bestuurlijke wanprestatie' - en dat is nog niet alles. Maar, voor wie wil weten wat er binnenskamers over de taktiek tegenover Paars is afgesproken: helaas zijn de verslagen pas na een maand in te zien. En tegen die tijd ligt alles alweer anders.

De VSNU biedt ook discussielijsten. Elders zijn dat broedplaatsen van verhit debat, doch hier gaan ze over brave zaken als verslaglegging en personeelsbeleid. En het is nog erger: uit de online archieven van de lijst 'unipers' blijkt dat één VSNU-ambtenaar al sinds lang 80 procent

van de bijdragen levert. „Morgen 2 december is een vergadering... gepland" is nog een van zijn spannendste berichten. Wordt er dan nergens op Internet verhit gedebatteerd over de universiteiten? Wie met die vraag de *newsgroups* op Internet langsloopt, stuit vooral op vele Engelstalige groepen. Het blijkt er vooral te gaan over de sfeer op de campus en een aantal andere evergreens. Maar dicht bij huis, in een Nederlandse discussiegroep voor aio's, vonden we onlangs een échte gedachtenwisseling over de toekomst van ons hoger onderwijs. In een week tijd schreef een groep aio's 25 bijdragen over de Paarse Plannen.

„Het is toch al jaren duidelijk dat zo ongeveer iedere onbenul tegenwoordig gaat studeren", schreef ene Harold. En Koen S. reageerde: „Laten ze eerst maar eens 2 miljard van die kostenverslindende gezondheidszorg overhevelen naar onderwijs." Waarop Jan P. inhaakte: „Wat!, zijn er nog mensen in dit land die vinden dat iedereen een universitaire studie moet kunnen volgen?." Maar helaas: na drie discussiebijdragen kwam elke volgende, inclusief de naam van de auteur, de lezer erg bekend voor. Wie diepgravender discussie over het hoger onderwijs zoekt, kan Internet voorlopig links laten liggen. Hij zal zich met enige regelmaat van het beeldscherm moeten losmaken om een krant of een universiteitsblad te lezen.

Er daagt echter verandering: In Delft is het universiteitsblad nu wekelijks direct online toegankelijk. Delta verschijnt als een van de eerste tijdschriften in Europa op Internet, met foto's en langs verschillende wegen doorzoekbare tekst. Voorlopig is het bedoeld als experiment - en als service voor uithuizige studenten en docenten in het buitenland. Maar de geavanceerde opzet, gebaseerd op de principes van *hypertext* en *WWW* (World Wide Web), maakt het mogelijk om aan het begrip tijdschrift nieuwe dimensies toe te voegen.

Ten eerste verandert het lezen zelf. Door met de muis te klikken kan men dwars door de 'krant' van nieuws naar achtergrond, van het ene onderzoeksverhaal naar het andere, of van nu naar een verwant artikel van vorige maand wippen. Wie een auteursnaam aanklikt, leest hoe die bereikbaar is. En in principe zijn ook soepele sprongen in te bouwen naar integrale bronnen, naar verwante artikelen aan de

andere kant van de oceaan of naar video-beelden of geluid die op een willekeurige plaats zijn opgeborgen.

Wie zelf wil oordelen, moet beschikken over een stevige PC (386 of 486), een netwerk-aansluiting of een snel modem (14k4), een internet-adres en de grafische viewer *Mosaic*. Die laatste is al voor een tientje te krijgen in de vorm van een VPRO-CD. Want ook de omroep gaat digitaal.

HOP, Frank Steenkamp

Wereldwijd plaatjes kijken met WorldWideWeb

Het probleem dat men zich suf zoekt in de bestanden die met Internet bereikbaar zijn, is op te lossen. Dat toont Informatica-docent dr. Leo Plugge aan met behulp van de eigen server die bij zijn vakgroep staat opgesteld. Die bevat het programma van WorldWideWeb waarmee bestanden van alle via Internet aangesloten servers gemakkelijk aangesproken kunnen worden. Schrijft iemand in Maastricht bijvoorbeeld een artikel, dat verwijst naar een rapport dat in 'bibliotheek' in Den Haag staat, dan hoeft de lezer maar de titel van rapport in de tekst aan te klikken om het rapport op zijn scherm te krijgen. Of als hij de naam van de auteur aanklikt, krijgt hij diens persoonlijke gegevens, compleet met foto, te zien.

Het WWW is oorspronkelijk ontwikkeld bij het fysisch onderzoeksinstituut CERN in Genève, maar bleek daar zo succesvol dat het inmiddels over de hele wereld gebruikt wordt. Plugge kwam ermee in aanraking toen zijn vakgroep een verzoek kreeg een offerte uit te brengen voor installatie van het systeem bij een internationale organisatie. „Daardoor kunnen wij het nu ook binnen de universiteit aanbieden," zegt Plugge. „Wij willen faculteiten en andere eenheden stimuleren een eigen server te installeren, dan kunnen ze bij ons gratis de webbrowsers krijgen, de programma's die nodig zijn om de andere servers aan te spreken."

Volgens Plugge is WWW een veel vriendelijker systeem dan MUIS, het Maastrichtse University Information System, dat centraal is opgezet door de dienst ICA. Het nadeel daarvan is dat de gebruiker via een tussenpersoon moet werken en dat er alleen tekst mee kan worden verstuurd. WWW geeft er plaatjes bij.

Wie meer informatie wil of alleen een plaatje van Leo Plugge wil bekijken, kan (als hij toegang heeft tot WWW) hem vinden onder het volgende WWW-nummer: <http://www.cs.rulimburg.nl/~plugge/> Eenvoudige e-mailers kunnen zich tot hem wenden via plugge@cs.rulimburg.nl Gewoon bellen kan ook op (88)2019.

Jacques Herraets

a

Z

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Informatica
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 671211

Extra aanbieding

Grieks specialiteiten restaurant

Plaka

St. Bernardusstraat 4a
Maastricht, tel. 043-254256

studentenschotel
2 Dorpsuflakl
Giros
en salade, friet, zaziki en ouzo

~~FL 20,-~~
FL 15,25

op vertoon van collegekaart

De beste garantie voor je rijbewijs

Autorijschool B. Wellmann

- Lessen in VW Golf
- Volgens Fasenleerplan
- Altijd dezelfde instructeur
- f 42,50 voor 60 min.

telefoon: 043-613798
autotel.: 06-52936738

Ko
vo
pu
Fd,
2, l
Fdi
tel.
Fdi
ses
Fdi
ka
Fdi
SO
Fdi
Zwi
Stu
Ins
fact
Ber
vall
Pro
Het
prof
ben
hoo
volg
Ned
Dit
pro
i.o.
mee
tens
sus
Info
60 Q
Dere
De S
waar
tearr
vindt
(5 st
selec
Schri
num
Pers
6200
Inter
Per 1
een s
voor
De wi
onde
stoort
Gezo
met t
Salar
Info:
Inter
Bij de
volg
onde
voor
Taker
de on
ling, ir
projec
onder
pretes
zijn bij
die.
Funct
- bij v
afstud
- aan
voedir
- goed
- kenn
- ervar
Salar
Info: i
14-10
14-10
feldt, f
21-10
21-10
24/25-
Sympo

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt U daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I.Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woe. 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): R.Peters, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883487

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.253, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelpot 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollwijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, tel. 883084 of 883081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Prof.dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman decaan geneeskunde
Het bestuur van de Faculteit der Geneeskunde van de RL heeft prof.dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruseman met ingang van 1 maart 1995 benoemd tot decaan van de faculteit. Nieuwenhuijzen Kruseman is hoogleraar Inwendige Geneeskunde, in het bijzonder Endocrinologie. Hij volgt prof.dr.mr. H.W.A. Sanders op.

Nederlandse Onderzoeksschool Vrouwenstudies i.o.

Dit studiejaar start het opleidingsprogramma voor vrouwenstudies-promovendi van de Nederlandse Onderzoeksschool Vrouwenstudies i.o.. De kern van de opleiding bestaat uit de basis cursus 'seks/gender in meervoud: inleiding tot de theorieën van seks/gender', een geesteswetenschappelijke en/of een sociaalwetenschappelijke methodologie-cursus en een of meer van de door de NOV aangeboden themacursussen. Info en aanmelding: Anne Maria van Schuurman Centrum, tel. (030) 53 60 01.

Derde Shell international business competition

De Shell international business competition is een management-spel waarin studenten gedurende 2,5 dag de rol spelen van het management-team van een Shell werkmaatschappij. De Nederlandse voorrondes vinden plaats op 7 t.m. 9, 14 t.m. 16 en 21 t.m. 23 november. De teams (5 studenten) zijn multi-disciplinair samengesteld. De promotie en voorselectie is in Maastricht in handen van EFM en Integrand.

VACATURES

Schriftelijke sollicitatie onder duidelijke vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop binnen 14 dagen te richten aan de dienst Personeel & Organisatie van de Rijksuniversiteit Limburg, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Interne vacature 114

Per 1 januari 1995 wordt bij de vakgroep Medische Psychologie gevraagd een **student-assistent(e) voor 0.2 fte** voor 1 jaar

De werkzaamheden zullen bestaan uit het verzamelen en verwerken van onderzoeksgegevens van patienten/clienten met een somatoforme stoornis, in het bijzonder hypochondrie.

Gezocht wordt een student Geneeskunde of GGK (vanaf 3e studiejaar) met belangstelling voor klinisch-psychologisch onderzoek.

Salaris: conform rijksregeling voor student-assistenten.

Info: dr. A. Schmidt, vakgroep Medische Psychologie, tel. 881484.

Interne vacature 115

Bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting (GVO) is per 1 januari 1995 de volgende vacature beschikbaar:

onderzoeksassistent(e) voor 1.0 fte

voor 1 jaar

Taken:

de onderzoeksassistent zal werkzaam zijn binnen het project 'Ontwikkeling, implementatie en evaluatie van voedingsvoorlichting op maat'. Dit project wordt gefinancierd door de Nederlandse Kanker Bestrijding. De onderzoeksassistent zal nauw betrokken zijn bij de ontwikkeling en het pretesten van het voorlichtingsmateriaal. Daarnaast zal zij/hij werkzaam zijn bij het verzamelen en verwerken van gegevens voor de evaluatiestudie.

Functie-eisen:

- bij voorkeur afgeronde opleiding Gezondheidswetenschappen met afstudeerrichting GVO;
- aantoonbare ervaring met GVO-onderzoek op het gebied van voeding(s)voorlichting;
- goede schrijfvaardigheid;
- kennis en ervaring met statistische analysemethoden;
- ervaring met SPSSx.

Salaris: maximaal * 4.103,- bruto per maand (schaal 7).

Info: ir. Hans Brug, tel. 882423.

DIENT STUDENTENZAKEN

Openingstijden secretariaat SZ:

ma., di. en wo. 13.30-16.30u., do. 9.00-12.00u. en 13.30-16.30u., vr. 9.00-12.00u.

Studentenpsycholoog

Vanaf 1 oktober a.s. is mevrouw Joke Janmaat, therapeute van de RIAGG Maastricht ook werkzaam bij de dienst Studentenzaken. Ze is bereikbaar op dinsdag- en woensdagochtend. Voor een gesprek met Joke Janmaat of de studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Lenc.str. 26, K. 0310B, 883354.

Studentendecanaat

Het inloopsprek uur is op di. van 14.00 - 16.00 u. Lenc.str. 26, K. 310B. De tel. spreekuren zijn op ma. en di. van 13.30 - 14.00 u. (043) 883354.

Centrale Studentenadministratie (CSA)

Bij verlies/diefstal van collegekaart/bewijs van inschrijving. Aanvraag formulier voor een nieuwe collegekaart of bewijs van inschrijving is bij de balie te verkrijgen. Kosten: collegekaart f 10,-, bewijs van inschr. f 2,50, bij aanvraag te betalen. Openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00u., vr. 10.00-12.00u. Tel. spreekuur: ma. t/m vr. 9.00-10.00 u. Adres: Lenculenstr. 26, tel: 043-883979.

Infotheek voor Studie en Beroep

Wij bieden je ruime informatie over alle soorten studiemogelijkheden, vooropleidingen, de arbeidsmarkt en vacatures. Ook als je iets wil weten over studeren en werken in het buitenland kun je bij ons terecht. Loop eens binnen: misschien vind je er een antwoord op je vragen. Lokatie: Bouillonstr. 11, tel. 883351/883518. Openingstijden zijn: ma. di. en do. van 10.00-16.30u en wo. en vr. van 09.00-13.00u.

Loopbaan Advies Centrum (LAC)

Vanaf 1 oktober a.s. is mevrouw Marloes Rikhof, consulente Loopbaan Advies Centrum bereikbaar via tel.nr. 043-883395.

Steunpunt Studiefinanciering

Wijziging openingstijden balie Studiefinanciering.

Vanaf 10 oktober is de balie open van 11.00-16.00u.

Op vrijdag is de balie gesloten. Op werkdagen is het Steunpunt telefonisch bereikbaar van 9.00-16.30 u. Tel. 06-3212151.

LV&S

AQUAROBIC

Gezien de enorme belangstelling start er op 28 november a.s. een nieuwe cursus aquarobic in zwembad Dousberg, op de maandagavonden van 21.00 - 21.40 uur. Prijs f 30,- voor 8 lessen van 40 minuten.

HOCKEY KURSUS

Er is nog plaats bij de gratis hockeykursus; deze cursus is bedoeld voor studenten die de basis van het hockeyspel willen leren. Start 6 oktober a.s. op de donderdagen 17.00 - 18.00 uur in sporthal Randwijck. Sportkaart verplicht. Meer info te verkrijgen bij buro L.V.& S.

FITNESS

Vanaf 17 oktober a.s. starten nieuwe cursussen fitness voor beginners en gevorderden, bestaande uit 3 lessen van 1 uur, aansluitend kan de rest van het jaar vrij getraind worden d.m.v. een fitness-licentie. Prijs f 50,-, sportkaart verplicht.

KURSUS SKIEN

Ter voorbereiding op de wintersportreis start er bij deelname van minimaal 15 personen een beginnerskursus skien, op de woensdagen 14.00 - 16.00 uur op skibaan Dousberg.

Prijs f 60,- voor 6 lessen van 1 uur (inkl. materiaal). Sportkaart verplicht.

VRIJ SKIEN

In de periode 11 september 1994 t/m 9 april 1995 kunnen studenten op vertoon van hun sportkaart voor slechts f 13,50 skien (inkl. materiaal) op skibaan Dousberg. Tijden: maandag tm vrijdag 20.30-22.00 uur, woensdag 14.00 - 16.00 uur, zondag 14.00-18.00 uur.

WEERBAARHEID KURSUS

Op woensdag 26 oktober a.s. start de cursus weerbaarheid o.l.v. Thijs Besjes. Kosten f 25,- voor 6 lessen van 2,5 uur. Sportkaart verplicht. Verdere info bij buro L.V.& S.

STUDIUM GENERALE

DE WERELD IN KLEUR

De jaarlijkse wetenschap- en techniekweek (9-16 okt.) heeft als centraal thema kleur. In het kader hiervan organiseert het SG vier lezingen. De derde lezing gaat over **de semiotiek van kleur in de beeldende kunst**. Do. 20 okt., 20.00 u., Aula Tongersestraat 53, toegang: gratis. Lezing door: mevr. dr. M. van Mechelen, docent kunstgeschiedenis, Un. van Amsterdam.

Kleur is belangrijk in de schilderkunst. De kleurkeuze wordt niet alleen bepaald door esthetische overwegingen, maar ook door de (symbolische) betekenissen die eraan worden toegekend. Van Mechelen besteedt onder andere aandacht aan de kleurentheorieën van het Bauhaus en in het bijzonder de ideeën van Paul Klee en Wassily Kandinsky. Uit zijn beschrijvingen van de werking van de kleur blijkt dat Kandinsky een synestheticus is geweest. Het zien van kleuren roept bij hem geluidservaringen op en omgekeerd.

info: P. Sijpkens, 043-882367, vakgroep Epidemiologie

28-10 Promotie E. Dorant, 14.00 uur

28-10 Promotie A.M.M. Blommaert, 16.00 uur

01-11 Lezing CARIM 12.00 - 17.00 uur Faculteiten II UNS50,

toegang gratis, inschrijven voor 25 oktober fax no. 670916

OPEN PODIUM

Vr. 21 okt., 20.00 u., Kumulustheater Herbenusstraat 89, toegang: f 2,50.

Op het open podium kan iedereen een kwartier optreden. Het programma is gevarieerd: muziek, dans, toneel, cabaret en literatuur. Plaats jezelf eens in het licht van de schijnwerpers en schrijf je in bij het Bureau SG: 883541.

OPROEP: Het Hete Hangijzer zoekt redactieleden.

Het Hete Hangijzer is een redaktie van studenten die in samenwerking met het Bureau SG debatten organiseert over actuele en controversiële onderwerpen.

Om de redaktie te versterken zijn we op zoek naar studenten (RL of HBO) met een brede algemene interesse, die onderwerpen die hen bezig houden aan de orde willen stellen. Politieke voorkeur, studie-richting en studiejaar zijn onbelangrijk. Het werk neemt ca. 4 uur per week in beslag. De wekelijkse vergadering is op woensdag van 20.00 - 22.00 uur.

Als redactielid heb je de de mogelijkheid uit de grijze massa te springen en te laten horen wat jou bezighoudt. De faciliteiten en een budget van het SG staan ter beschikking om plannen om te zetten in zichtbare resultaten. Bel voor meer informatie het Bureau SG: 883545 (ma-do, 9.00-15.30 u.).

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel zoekt tbv diverse klantgroepen op korte termijn studenten voor de volgende onderzoeken:

- Analyse van de bestaande rapporten mbt de werkgelegenheidseffecten van Vliegvelde Beek (Air port Maastricht). Een voorlopige analyse is uitgevoerd. Deze dient verder uitgewerkt te worden (FdEW);
 - Mogelijkheden om de belangstelling voor de activiteiten van het Vrouwenhuis Heerlen te vergroten (alle faculteiten);
 - Opvattingen over en bekendheid met Vrouwenhulp-verlening onder huisartsen in de regio Weert (bij voorkeur FdG -GW kan ook-);
 - Literatuuronderzoek naar oplossingen voor het armoedeprobleem in de Westerse samenleving (FdEW);
- De onderzoeken kunnen als onderwijsverplichting gelden. Begeleiding vanuit de faculteiten is toegezegd. Meer informatie: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel.: 883120

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

AEGEE-Maastricht

Tel. 043-883465: ma-vr 11.30-12.30 en di 19.00-21.00u

Oude Tweebergenpoort 2/k.3002.

-13/16 okt: Central Europe Ltd./Enschede & Warszawa.

-19/22 okt: Addiction & its place in society/E'hoven.

-24/26 okt: Ex-Yugoslavia, Causes and Consequences/Tilburg.

Onbekende lokaties bekend op AEGEE-kamer en de borrel.

Ichthus

-17 okt: Psycho-medische kring, voor informatie bel Karin (626216).

-19 okt: gemeenschappelijke avond, thema: de Psalmen.

-24/25 okt: bijbelkring.

S.V. Koko

-19 okt: Nightgames CieAie.

-20 okt: Popino-activiteit en swingfeest op de kokokroeg.

-26 okt: Filmfestival CC in 't Knijpke.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927.

R.K.S.V. Servatius

Elke wo.avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo. (tel.211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 introducés. Boschstr. 97, tel. 043-211126.

SIB

-20 okt: inleidende video over overbevolking, 20.00u. in van Sloun, in het zaaltje boven. IEDEREEN WELKOM!

Iedere donderdag borrel in van Sloun v.a. 22.00u. Kom en leer de SIB kennen!

Studentenkerk "De Deur" Maastricht

"De Deur" is een jonge kerk, en maakt deel uit van de wereldoverkoepelende Christian Fellowship. Diensten: Zo. 11.00 en 18.00u.; wo. 19.30u. Past. Habetstr.40 (zijstraat Kon. Emmaplein). Info: Paul, 043-479843. Bijbelstudies: Elke di.-avond om 19.30u. Boschstr. 97d (bij de markt).Info: Daniël, 043-255203.

R.K. Studentenpastoraat Maastricht

Iedere do om 19.00u en za om 17.45u is er een viering van de H.M's, voorgegaan door pastor F.Peró. Iedere vr. tussen 19.30u en 20.15u aanbidding in de kapel van het R.K. Studentenpastoraat. Adres: Boschstr. 97, societeit "in de Fortuyn". Tel:211126. Na afloop koffie.

THINKTANK

Voor en door ondernemende studenten en afgestudeerden (tot ± 35 jaar). (Gratis)Info, advies, doorverwijzing, training en ondersteuning t.b.v. oriënteerders op het ondernemerschap en (door-)startende hoger opgeleiden.

Info: THINKTANK-Centra, 040-472252/043-217184.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Beurzen post-doctorale opleidingen Groot-Brittannië

Ook voor het academisch jaar 1995/96 worden weer twee verschillende soorten beurzen beschikbaar gesteld voor het volgen van post-doctorale opleidingen in Groot-Brittannië.

1. British Government ("chevening") scholarships, voor de studierichtingen: economie/financiën, internationale relaties, journalistiek, rechten, moderne geschiedenis en politicologie.

2. British Council Fellowships, voor studierichtingen op het gebied van: milieuwetenschappen.

Deadline voor het aanvragen van beide beurzen: donderdag 20 oktober 1994, 17.00 uur.

Meer informatie: Ina Engelen, tel. 883211.

Beurzen voor onderzoekers

1. Het Zweeds Instituut stelt beurzen beschikbaar voor onderzoek (en studie) in Zweden voor het jaar 1995/96. Deze zogenaamde Guest Scholarships zijn niet gebonden aan specifieke terreinen, maar men dient het beoogde onderzoek (of de studie) alleen maar in Zweden te kunnen doen.

2. De NWO is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de Australian Research Council te Canberra voor de wederzijdse uitwisseling van hooggekwalificeerde onderzoekers uit alle wetenschapsgebieden.

3. De Natural Sciences and Engineering Research Council (NSERC) van Canada stelt zogenaamde Canada International Fellowships beschikbaar met als doel het versterken van Canadees onderzoek door het ontvangen van (getalenteerde) buitenlandse onderzoekers zodat de band tussen Canadese en buitenlandse onderzoekers en onderzoeksinstituten wordt verstevigd, buitenlandse onderzoekers een kans krijgen hun training en ervaring uit te diepen in Canada en de 'excellence' van het Canadese onderzoek in het buitenland meer bekendheid krijgt. Deze beurs is bedoeld voor getalenteerde onderzoekers die maximaal vier jaar geleden zijn gepromoveerd, voor deelname aan een lopend onderzoek bij een Canadese universiteit. Deadline: 15 november 1994.

4. Daarnaast beheert de NSERC het fonds 'Foreign Researcher Award', waar Canadese onderzoekers een subsidie kunnen aanvragen voor (tegemoetkoming in) het levensonderhoud van een buitenlandse gast-wetenschapper. Deadline: 15 oktober 1994.

5. Een ander soort beurs van de NSERC is de 'Visiting Fellowships in Canadian Government Laboratories'. Deze subsidie maakt het Canadese en buitenlandse gepromoveerden mogelijk onderzoek uit te voeren aan een van de laboratoria van de Canadese overheid. Deadline: 15 november 1994.

Meer informatie over bovengenoemde programma's is verkrijgbaar bij: Ina Engelen, tel. 883211 (tussen 8-12 uur).

Openingstijden

Het spreekuur 'studeren in het buitenland' wordt gehouden in de Infotheek voor Studie en Beroep van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, Bouillonstraat 11, kamernr. 0219, en wel op: maandag: gesloten
dinsdag/woensdag/donderdag: op afspraak, tussen 11.00 en 12.00 uur
vrijdag: zonder afspraak, tussen 10.00 en 11.30 uur
Afspraken dienen gemaakt te worden bij:
Ina Engelen, tel. 883211 tussen 8.00 en 12.00 uur.

CULTUURWETENSCHAPPEN

Openingstijden onderwijsbalie

maandag: 15.15 - 15.45 uur;
dinsdag: 10.45 - 11.15 uur;
donderdag: 13.00 - 13.30 uur;

Inschrijving blokperiode 3

Studenten die een 1e of 2e jaars blok of practicum willen inhalen/overdoen kunnen zich hiervoor inschrijven bij de Onderwijsbalie. Inschrijvingen worden tot uiterlijk 07 november 1994 geaccepteerd.

Kunstpracticum jaar 1

Het Kunstpracticum Poëzie wordt gegeven in blokperiode 2 en in blokperiode 4.

Studenten die zich hebben ingeschreven voor dit practicum en in blokperiode 2 niet staan ingeroosterd, volgen het practicum in blokperiode 4.

Studenten die zich niet op tijd hebben ingeschreven kunnen nog deelnemen aan het Poëzie-practicum in blokperiode 4. Zij worden verzocht zich zo spoedig mogelijk te melden bij de Onderwijsbalie. Bij de overige Kunstpractica is geen plaats meer.

Examencommissie

Resi Peters zal in haar functie van secretaris van de Examencommissie wegens zwangerschapsverlof tot 1 januari 1995 worden vervangen door de planner/coördinator van Bureau Onderwijs len van de Leur. De plaatsvervangend secretaris houdt het spreekuur zoals genoemd in de Wegwijzer voor Studenten aan: iedere donderdag van 13.30 - 14.00 uur, kamer 0023

Agenda CWSv-Orakel

Openingstijden Orakelkamer:
ma. t/m do.: 13.00 - 14.00 uur
ma. t/m di.: reductiebureau geopend: 13.00 - 14.00 uur

Mededelingen:

* Kom nog even je kamprekening betalen! Tussen 13.00 en 14.00 uur. Orakelkamer

* Wanneer je interesse hebt in de een of andere commissie en/of bestuursfunctie, laat dat dan even weten via de oranje brievenbus of telefoon (043-257278 Jeroen/Freek).

*Dinsdag 1 november Algemene Leden Vergadering (ALV) en bestuurswisseling.

GENEESKUNDE

Bureau Onderwijs

Data diploma uitreikingen 1994/1995
woensdag 23 november (doctoraal en basisarts); woensdag 22 maart 95 (doctoraal en basisarts); woensdag 29 maart (basisarts) woensdag 14 juni (doctoraal en basisarts). Plaats: St. Janskerk te Maastricht. Let op: in maart 95 vinden er twee uitreikingen voor het basisgetuigschrift plaats. Indien u voor de uitreiking van maart in aanmerking wilt komen, houdt dan beide data vrij.

Studentensprekuren studentenfractie Geneeskunde (SFG)

M.i.v. woensdag 5 oktober van 12 tot 14 uur elke eerste woensdag van de maand. Heb je vragen of problemen of voorstellen op het gebied van onderwijs, examens etc. kom dan naar kamer 1.155. De SFG zal de problemen inventariseren en in overleg treden met de desbetreffende commissies/personen. De SFG doet er wat mee!!

Bureau Internationale Betrekkingen

Keuze onderwijs in het buitenland: voorlichting studenten geneeskunde

2 november a.s. om 15.00 uur. Lokatie: UNS50, kamer 3.142A, nivo 3, noordvleugel. Programma: algemene introductie; specifieke voorlichting over programma's, free-mover uitwisseling.

Activiteitenagenda MFV Reflex

woe 19-10 Symposium "Forensische Geneeskunde"
woe 26-10 Lezing "Artsen zonder grenzen" 13.30 uur, Blauwe Zaal, UNS50

do 10-11 Lezing "Orthomoleculaire Geneeskunde" 19.30 uur, UNS50.
Cie Complementaire Geneeskunde organiseert een lezing over Orthomoleculaire Geneeskunde. Dit is een tak van de gezondheidszorg die zich bezighoudt met het opsporen en behandelen van voedingsdeficiënties. De lezing wordt gehouden door dhr. Reijntjes, arts. Hij zal eerst iets vertellen over orthomoleculaire geneeskunde in het algemeen. Daarna zal hij uiteenzetten welke rol orthomoleculaire geneeskunde kan spelen bij de behandeling van chronische vermoeidheid, een veel voorkomend probleem in de gezondheidszorg. Datum 10 november. Lokatie: UNS50. Tijdstip: 19.30 uur.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

AGORA

Voor het Reductiebureau en de Onderwijscommissie zijn een aantal functies vrij. Het is mogelijk om te solliciteren. Dit kan middels een brief, af te geven tijdens het spreekuur of te deponeren in het AGORA-postvak OF bel ons: 881445. Activiteiten: 19 oktober: excursie Organon (Oss). Vertrek: om 7.15 bij Bruna-boekhandel op het station. Inschrijven tijdens AGORA-sprekuren. Kosten fl. 2,50 (incl. lunch). Inschrijving 'Herhalingscursus reanimatie' (24 oktober) loopt tot 18 oktober tijdens het AGORA-sprekuren. Let op de lichtkrant & posters voor meer informatie! Het AGORA Reductie-Bureau verkoopt kringloop-schrijfblokken voor fl. 2,50. Openingstijden AGORA Reductie-Bureau: elke dag van 10.00 tot 11.00u bij de balie van Bureau Onderwijs FdGW. Voor slechts fl. 15,- wordt je AGORA-lid.

Vacature Redactie Nieuwbladen GW spectrum en Sanitas et Scientia
Gevraagd een enthousiaste student voor de redactie van de Nieuwbladen GW Spectrum en Sanitas et Scientia. Informatie en aanmelden bij Denise Verheyen, tel. 881739

Activiteiten studievereniging BGK-Helix

Studievereniging BGK-Helix organiseert een symposium "10 jaar BGK". Datum: 18 november 1994, tijd: 10.00-16.00 uur, lokatie: blauwe zaal (Uns 50). Kaartenverkoop vanaf 31 okt t/m 10 november op het trefcentrum (Uns 50).

Voorlichting aan derdejaars over het keuzeonderwijs op 19 oktober

Studenten volgen in de perioden 3.5, 3.6, 3.7, 4.1 en 4.2 keuzeonderwijs. Aanmelding voor deze blokken dient vóór 19 november te geschieden. Om je beter op deze keuze te kunnen voorbereiden wordt een voorlichtingsbijeenkomst gehouden waarin nader op de (on)mogelijkheden binnen het keuzeonderwijs wordt ingegaan. Dan wordt ook de Keuzeonderwijsgids uitgereikt, waarin de nodige informatie staat opgenomen. De voorlichting vindt plaats: voor GVO en GGK op 19 oktober om 9.00 uur in de lokatie Deb. 1 (ruimte 0.122), voor BB, TGV en VW op 19 oktober om 10.00 uur in de lokatie Deb. 1 (ruimte 0.122) en voor BGK en BW op 19 oktober om 10.00 uur in de lokatie Deb. 1 (ruimte 0.122).

International symposium on Health Management

Van 12-15 november 1994, in Hamilton, Ontario, Canada. Brochure ter inzage bij BIB-FdGW kamer 1.301, Uns 50.

Mededelingen Bureau Internationale Betrekkingen FdGW

Erasmus-voorlichting
Voorlichting studenten Gezondheidswetenschappen keuze-onderwijs buitenland op donderdag 20 oktober a.s. om 14.30 uur lokatie Debeyplein 1, zaal 0.124. Programma: 1. Algemene introductie. 2. Specifieke voorlichting per afstudeerrichting GVO, BB, VW en BGK

STIR-SWOL-subsidies

Aanvragen voor STIR-SWOL-subsidies i.v.m. buitenlandse stages kunnen vóór 1 december a.s. ingediend worden bij Annie Simon. Het aanvraagformulier is gevoegd in de Informatiegids buitenlands studiebezoek Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Deze brochure is bedoeld om GW-studenten te informeren over wat er komt kijken bij het lopen van een buitenlandse stage. De brochure is verkrijgbaar bij Annie Simon, BIB, kamer 1.301, Uns. 50, tel. 1874.

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Bereikbaarheid Bureau Onderwijs

In de afgelopen tijd is het Bureau Onderwijs regelmatig moeilijk bereikbaar geweest en is er ook vertraging ontstaan bij het afhandelen van correspondentie en vragen van studenten. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen waaronder vakantie van de medewerk(st)ers in combinatie met de extra werkzaamheden die betrekking hebben op de zg. Tempobeurs. Het Bureau is daardoor erg zwaar belast geweest. In de komende weken zal getracht worden de achterstand zo spoedig mogelijk weg te werken. Wij vragen hiervoor begrip.

Verkrijgbaar aan de onderwijsbalie

Informatieset 'Eerste opstel' jaar 2 NR en FR.
Opstel-titels basisdoctoraal NR (niet voor 'nieuwe' 2e jaars).

Jaaroverzichten

Indien u nog geen resultatenoverzicht heeft ontvangen over het studiejaar 1993/1994, neemt u dan onmiddellijk contact op met de onderwijsbalie. De gegevens die aangeleverd moeten worden voor de Tempobeurs worden afgeleid van deze jaaroverzichten!

Uitreiking doctoraalgetuigschriften

Op 17 en 18 oktober worden wederom doctoraalgetuigschriften uitge-reikt, deze keer aan ongeveer 125 kandidaten. Nadere informatie over het programma en een namenlijst treft u aan op de borden bij de onderwijsbalie.

Colleges

19.10: college Inleiding NR 09.00-11.00 uur Collegezaal TS53
19.10: college Recht, markt en staat 11.15-13.00 uur Collegezaal TS53
19.10: college Rechtsgeschiedenis 13.15-15.15 uur Collegezaal Zw
19.10: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal TS53
26.10: college Inleiding NR 09.00-11.00 uur Collegezaal TS53
26.10: college Recht, markt en staat 11.15-13.00 uur Collegezaal TS53
26.10: college Rechtsgeschiedenis 13.15-15.15 uur Collegezaal Zw
26.10: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal TS53
31.10: vragenuur Arbeid 09.00-10.00 uur Collegezaal Zw

Voorlichtingsbijeenkomst keuzeblokken Nederlands recht

Woensdag 9 november wordt om 13.30 uur in de Collegezaal Nieuwenhof een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de invulling van het einddoctoraal Nederlands recht. Deze bijeenkomst is vooral bedoeld voor derdejaars studenten. Bij de onderwijsbalie is een programma-overzicht verkrijgbaar.

Legitimatie op zaterdag

Zoals bekend is het gebouw de Nieuwenhof/Zwingelput 4 op zaterdag geopend van 09.00-17.00 uur. Omdat er op zo'n dag nauwelijks (sociale) controle is, is besloten de toegang tot het gebouw dan in principe te beperken tot leden van de facultaire gemeenschap. Voor studenten betekent dit dat zij bij binnenkomst hun collegekaart aan de portier moeten tonen.

Deze regeling gaat op zaterdag 8 oktober 1994 in.

BUREAU INTERNATIONALISERING

Openingstijden voor Nederlandse studenten: maandag- dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur.

Openingstijden voor Erasmus, Tempus en Magister Iuris Communis studenten: maandag, dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur.

Beurzen

- PAUL GUGGENHEIM PRIZE to be awarded in 1995.
The Paul Guggenheim prize (SWFR. 12.000) will be awarded to a monograph of major importance in the field of public international law. It may be written in English, French, German, Italian or Spanish. Applications accompanied by a curriculum vitae, a list of publications and five copies of the work submitted must be received, no later than 31 January 1995, by: Paul Guggenheim Foundation, The Graduate Institute of International Studies, 132, Rue de Lausanne, 1211 Geneva 21 (Switzerland).
- 1995-1996 Forum Fellowships, European University Institute. It offers research grants intended for scholars actively engaged in research on Citizenship.
- Georgia Rotary Student Program 1995-1996
Covers one scholastic year, from September to June, and is for study only in colleges and universities located in the State of Georgia, USA.
Deadline: November 1, 1994
- Houthoff-beurs 1995-1996. Voor het volgen van het LL.M. Program aan Harvard Law School Deadline: 14 Oktober 1994

UITWISSELINGSPROGRAMMA'S

- STIR - Japan programma: studenten die geïnteresseerd zijn in een stage of een studieperiode in Japan dienen met grote spoed contact op te nemen met Sylvie van Lammeren, Bureau Internationalisering.

Auteurs gevraagd:

Het Nuffic (Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs) zoekt auteurs (ook studenten) die in het Engels willen schrijven over de invloed van het Europese recht op het Nederlands hoger onderwijs. Met name zijn de volgende onderwerpen van belang: Toegang tot het onderwijs, Studiefinanciering en Deelname aan mobiliteitsprogramma's. Scripties van studenten over een van deze onderwerpen zullen bij voldoende nivo gepubliceerd worden in de reeks Nuffic Papers. Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met Prof. B. de Witte, tel. 88 35 14 of met Mw I. Westendorp, tel. 88 32 33.

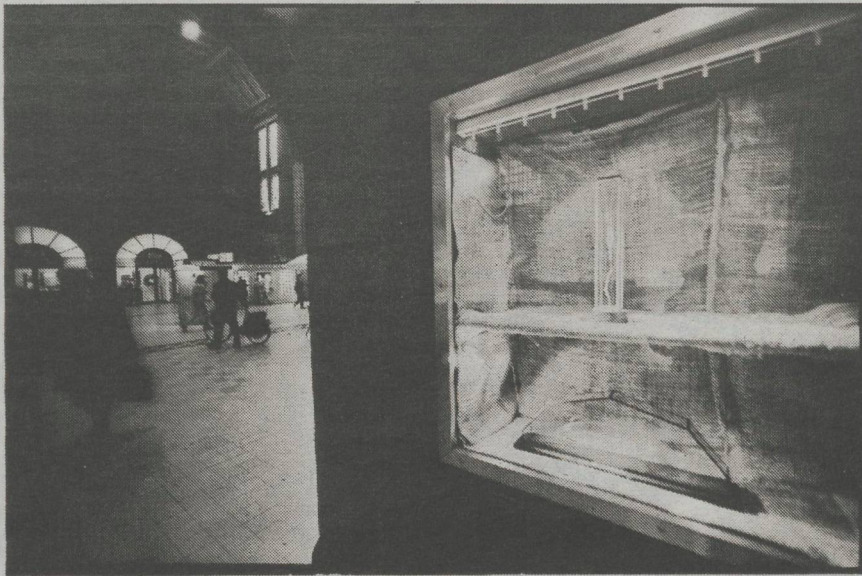
Agenda der JFV OURANOS

- Maandag 10 of 17 oktober: lezing over het huidige drugsbeleid in Maastricht
- Donderdag 20 oktober: borrel om 20.00 uur in d'n Avanceur
- Vrijdag 4 november: ter afsluiting van het blok: blokfeest om 22.00 uur in d'n Hiemel. Leden gratis; niet-leden fl. 4,-
- Maandag 7 november t/m vrijdag 11 november: onderwijsvrije week en ontvangst boekenbestelling
- Vanaf maandag 14 november: boekenverkoop; leden 10% korting
- Maandag 14 november: informatieavond omtrent de statuten- en structuurwijziging om 19.30 uur
- Dinsdag 15 november: excursie naar Den Haag (Hoge Raad en Tweede Kamer)
- Maandag 21 november: ALV/ bestuurswisseling om 19.30 uur
- Week 46 (aanvang nieuw blok): start typecursus; leden fl. 75,-, niet-leden fl. 135,-
Voor het komende jaar is het huidige bestuur weer op zoek naar nieuwe bestuursleden. Eventuele geïnteresseerden voor een bestuursfunctie binnen de faculteitsvereniging kunnen zich schriftelijk aanmelden bij het huidige bestuur voor maandag 7 november 1994. In de brief moet gemotiveerd worden aangegeven waarom men een functie zou willen bekleden en naar welke functie de voorkeur uitgaat. Kandidaatstelling omtrent een specifieke bestuursfunctie, met uitzondering van die van het voorzitterschap, is niet mogelijk.
Gedurende het hele jaar verkopen wij de Gids voor de Rechtenstudie fl. 10,- en schrijfblokken met recycle-papier fl. 3,25.
Voor informatie omtrent de activiteiten en verkoop van bovenstaande artikelen, ben je van harte welkom op de typekamer; ma/di/do/vr, tussen 12.30-13.30 uur. Telefonisch zijn wij ook bereikbaar op telefoonnummer: 043-883071.

'Expositietje' Paul Tieman moet treinreizigers bekoren

Kunst van een maquettebouwer

Het snoepwinkeltje van het Maastrichtse station is even galerietje. (foto Nelis Tutkey)

Paul Tieman, bouwer van maquettes, schrijft: "Als autodidact (...) in de grote wereld van de beeldende kunsten heb ik gemerkt dat het de grootste moeite kost om serieus genomen te worden." Gelukkig was daar de *marketing manager* van de NS, die het oude snoepwinkeltje in het Maastrichtse station beschikbaar stelde als expositieruimte. Treinstudenten zien nu dagelijks *Een spoor van Paul Tieman*.

De kleine expositie is snel en goedkoop ingericht: vier maquettes in een decor van "tweedehands jutezakken" met handgeschreven, begeleidende teksten. Tiemans schrift-ik ga er vanuit dat hij zijn eigen teksten neerpent - is dat van een onbekommerd kunstenaar, met krullende pootjes die alle kanten opvliegen al naar gelang het papier het toestaat. De thematiek van zijn werk is al even frivool: een half opgerolde, meterslange strook papier waar één lange lijn op is getekend. Overal zit lijn in,

dat idee. In het begeleidend schrijven wijst Tieman erop dat ook een vierkant bestaat uit lijnen - vier, om precies te zijn. Evenmin een *eye opener* is Tiemans constatering dat veel mensen op zoek zijn naar Het Licht. Maar de bijbehorende maquette, een plexiglas altaartje met een verlichte kern, verraadt de hand van een secuur vakman. Op ware grootte zouden de kerkbesturen van Servaasbasiliek en Satanskerk wellicht voor het altaartje in de rij staan, maar dat lijkt niet echt de bedoeling. Tie-

man schrijft: "Het expositietje heeft geen commerciële doelstelling. Een groot aantal werkstukken zou ik niet eens willen verkopen, al zou ik me natuurlijk nog eens drie keer moeten bedenken als er iemand een hoge prijs voor zou willen betalen..."

Eugène Baak

Een spoor van Paul Tieman. Expositie in het voormalige snoepwinkeltje van station Maastricht.

Low-budget films zijn altijd lang en nooit leuk

Zeven sprekers en tien films, waaronder Visconti's *Il Gattopardo* en de achtervolgingsthriller *The Fugitive*, dat is het menu voor het filmseminar dat van 27 tot 30 oktober wordt gehouden in filmhuis Lumière en het nieuwe MGM-theater. Over het seminar en de prikkelende titels van Hollywood-vijandige lezingen.

Voor de vierdaagse cursus film betalen studenten tot 14 oktober 149,-, daarna het dubbele. Medewerker Micoles Smits van het organiserende Center for European Studies is niet echt verbaasd over de belangstelling van slechts vijf studenten: "Ik heb daar wel mijn ideeën over." Maar de sprekers moeten uiteraard betaald, de bioscoopzalen gehuurd, dus: "Het ligt eraan hoe je het bekijkt." En dat is precies waar dit seminar om draait, want ook naar film kun je kijken en kijken.

De thema's van het filmweekeinde liggen voor de hand: een analyse van het succesvolle Hollywoodprodukt, de onstuitbare opmars van *virtual reality* en speciale effecten en tot slot - onder de uitdagende titel *Hollywood of kunst* - aandacht voor cinema met een niet-Amerikaanse beeldtaal; een Pools-Roemeense co-productie over vier onderdrukte vrouwen in een wasserette, bijvoorbeeld. Dat klinkt niet van enig cynisme gespeend en zo is het ook bedoeld. Want waarom zoveel *Americana* (Hollywood en VR) gepropt in een programma dat voor het overige wordt gevuld met lezingen als *Hollywood: de nulgraad van het filmkijken* en

De kunstfilm: het verzet tegen Hollywood? Deze titels alleen al lijken absurd genoeg ontleend aan de Amerikaanse filmtaal. *Alcatraz: the final bloody escape*, zo iets. Nog afgezien van de teksten van die lezingen - die heb ik niet - inspireren die titels wel tot enige opmerkingen.

De vraag rijst bijvoorbeeld wat niet-Amerikaanse films in het algemeen vóór hebben op Hollywoodprodukten. Ze hebben meestal geen budget en daarmee is veel gezegd: geen daverende locaties, geen hardware requisieten, geen know-how en soms zo weinig filmband dat iedere eerste take meteen de laatste moet zijn. Het is dan ook nog steeds wachten op, pakweg, de eerste *science-fiction* uit Tsjechië. De niet-Amerikaanse film is dus, simpel gezegd, allereerst een film met veel landschap. En in dat landschap moet een verhaal, anders krijgen we een natuurfilm. Dan dient het volgende probleem zich aan: het verhaal mag evenmin een cent kosten, dus speelt het zich voornamelijk af in de hoofden van de (ongeoefende) acteurs. Het ongrijpbare is immers gratis. Een lange close-up van twee ogen betekent soms: ik ben gelukkig maar ook vertwijfeld nu ons land zojuist van de communisten is bevrijd. Zekerheid hierover bestaat niet, maar het feit dat op het affiche ergens onderaan *Hongarije 1989* staat, helpt de intelligente bioscoopganger voldoende op weg. Dit is waarschijnlijk het tegenovergestelde van wat één van de sprekers op het seminar bedoelt met de *nulgraad van het filmkijken*. In deze optiek wordt bij een Amerikaanse film die nulgraad eerder bereikt, omdat voldoende geld beschikbaar is om na het shot van die twee ogen een opname te laten zien van bijvoorbeeld een dozijn brandende Russische vlaggen. Beide varianten zijn onverteerbaar als ze

consequent tot het uiterste worden doorgevoerd. Met andere woorden, de kijker die 140 minuten lang moet raden waar de film in godsnaam over gaat, voelt zich evenzeer bekocht als de kijker die alles krijgt uitgelegd. Er is één verschil: de eerste kijker meent soms dat hij kunst bekeek, de tweede weet dat hij een middelmatige actiefilm zag. Maar de eerste zag in werkelijkheid een staaltje onvolwassen beeldtaal, want weinig communicatief, de tweede zag een doorgesloten hamburgerversie. Zo geredeneerd valt de niet-Amerikaanse bagger weg te strepen tegen de rommel uit Hollywood en is *Five girls and a rope* - de Chinese titel is me ontschoten - even goed of slecht als *True Lies*.

Het lijkt onvermijdelijk dat Hollywood deze verhouding in het eigen voordeel scheef zal trekken. De idee van een door informatie geleide *global village* zal resulteren in een universele beeldtaal - de Amerikaanse, uiteraard. Blijf daar maar eens authentiek onder als Tsjechisch regisseur-tje zonder geld. Bovendien - met het voort-schrijden van de techniek - presenteert Hollywood inmiddels dinosaurussen, watermonsters en andere stunts van ongedachte kwaliteit - onweerstaanbaar, hoe slecht de rest van de film ook is. En afdalen in de hersenpan van een vertwijfelde Hongaarse vrouw blijft uiteindelijk niet meer dan dat. Droevig maar waar: *Schwarzenegger rules!*

Eugène Baak

Filmseminar van 27 tot 30 oktober in Lumière en MGM. Inschrijven: tot 14 oktober - met 50% korting - bij het Center for European Studies, 043-212627 (Mikole Smit). Gehele cursus 295,-/studenten 149,-, één dag 125,-/studenten 59,-.

Agenda

donderdag 13 oktober

Psychologie van de kleur, lezing, Aula RL, 20.00
Intro Promsconcert, werk van Kurtág en Ligeti, Nieuw Ensemble, Vrijthoftheater, 19.15, 20.15

vrijdag 14 oktober

Fragmenten over kleur en verbeelding, lezingen, muziek, theater, Kumulustheater 20.00
Britannicus, toneel, Het Nationale Toneel, Vrijthoftheater, 20.15
Go Home, theater, Catharina Haverkamp en Trudie Lute, Lösstheater, 20.30

zaterdag 15 oktober

Remco Campert en Rouke van der Hoek, presentatie van nieuwe gedichtenbundels, Boekhandel De Tribune, 17.00
Go Home, theater, Catharina Haverkamp en Trudie Lute, Lösstheater, 20.30

zondag 16 oktober

Brasso, jeugdvoorstelling, Stella, Vrijthoftheater, 14.30

maandag 17 oktober

Württembergische Philharmonie, Mendelssohn, Grieg, Beethoven, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 18 oktober

Rigoletto, Staatsopera Tatarstan, Vrijthoftheater, 20.15

woensdag 19 oktober

Voorwerp van verlangen, toneel, Theaterwerkplaats Kruis, Kruis van Bourgondië, 20.30

Exposities

Gustaaf Begas, fotografie, Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 30 dec, ma t/m vr 8.30-16.00
Marco Juriën, sculpturen en reliëfs, Galerie Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, 15 okt t/m 27 nov, do t/m za 14.00-18.00
Gerry van der Linden-van Diesen, schilderijen en *Annelies van Harteveld*, keramiek, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, 15 okt (opening 16.30) t/m 19 nov, di t/m za 13.30-17.30
Annie Lambert, sculpturen in terracotta en *Raph de Haas*, tekeningen, Galerie SiO2, Rechtstraat 71, 16 okt (opening 15.00) t/m 12 nov, wo t/m za 13.00-17.00
Paulette Snijders, olieverven en gemengde technieken, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, t/m 6 nov, do 16.00-20.00, vr t/m zo 13.00-17.00
Hans ter Horst, schilderijen en objecten, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, t/m 6 nov, vr t/m ma 13.00-17.30
Hommage aan Nic Jonk, beelden, Galerie Bell'Arte, Achter de Comedie 16a, t/m 6 nov, di t/m za 11.00-17.30, zo 13.00-17.00
Kijk op krabbels, krabbels, tekeningen en schilderwerk van peuter en kleuter, kunstenaar en aap, Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7, t/m 30 okt, ma t/m vr 10.00-12.30, 13.30-17.00; za, zo 14.00-17.00
Sander Philippen, foto's en *Frits van der Zander*, schilderijen, Galerie Wolfs, Hooghbrugstraat 69, t/m 23 okt, wo en vr 14.00-18.00, do 18.00-20.00, za 10.00-17.00, zo 13.00-17.00

Films

Speelweek: 13 oktober t/m 19 oktober

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
Ladybird, Ladybird, dag. 20.00
Ten Monologues from the Lives of Serial Killers, do t/m za 20.30; voorfilm: *The Dead Man 2*
Kladboekscènes, zo en ma 20.30; voorfilm: *Hotel En Route*, di en wo 20.30; voorfilm: *Sbocking Blue For Fun*, dag. 22.00
The Snapper, do t/m za 23.00

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
Baby's Day Out, dag. 19.00, 21.30 (ma geen late voorstelling); za t/m wo ook 14.30
Speed, do, zo t/m wo 18.00; vr en za 21.15
Natural Born Killers, do, zo t/m wo 21.15; vr en za 18.00
Wolf, dag. 17.45
Clear & present Danger, dag. 20.45
De Aristokatten, za t/m wo 14.30
The Flintstones, za t/m wo 14.30
Sneak Preview, ma 21.00

MGM-Maastricht, Wilhelminasingel 39
True Lies, dag. 13.00, 15.45, 18.30, 21.30; za nacht ook 00.15
Forrest Gump, dag. 14.00, 17.00, 20.30
When a Man loves a Woman, dag. 18.45, 21.30; za nacht ook 00.15
Four Weddings and a Funeral, dag. 18.45, 21.30
I love Trouble, dag. 13.15, 16.00, 18.45
Color of Night, dag. 21.30
The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30
Jungle Jack, dag. 13.15, 16.00
Duimelijntje, dag. 13.15, 16.00
The Mask, za nacht 00.15

Ciné-K, Bernardusstraat 13
The last Seduction, dag. 21.00

Jong & wild

Helaas kan ik niet stilstaan bij de brief in de vorige Observant van mannetje Beyer (Dienst Huisverpesting) die liever op de man/vrouw/bond dan op de bal speelt. Tenslotte dondert onze universitaire democratie voort als een molensteen door de rodelbaan van de wetesjap, en heb ik jullie toegezegd daarover nadere duiding te geven. Vandaag dus iets over de verschillende gremia die de opperste RI-Sovjet vormen. Het allerallerbelangrijkste orgaan -het bestaan waarvan maar weinigen weet hebben- is het Centraal Comité Curriculum. Dat het acroniempje CCC luidt, zoals bekend een splinterfractie van de ooit befaamde Franse terreurorganisatie Action Directe, wekt geen verbazing als ik jullie de volgende transcriptie van een stiekem teepee doe toekomen.

Aanwezigen: enkele dekanen (over het species D. Decanus over drie afleveringen meer!) en wat wetesjappers wier haantje bedreigd wordt.

P.: Goed dan, wat voor een leuke opleidinkjes hebben we nu al in huis?

S.: Nou, de gewondheidswetenschappers, de ekonomen, jurologen, artsenartiesten, cultuurschappers...

K.: Kennistechnologen, milieugezondheidskundigen, straks biopsychoneurofysiologen, ehm, mijeusjemie, ehm...

P.: Het wordt dus weer eens tijd voor iets nieuws! Wat dachten jullie van mijnbouwkunde?

G.: Naaa... Beetje gedateerd misschien.

P.: We moeten dus iets leuk, iets trendies... Je bent jong en je wilt wat.

RL: keihard de wetenschapste! Dus...?

L.: Mogelijkerwijs moeten we de trend vanuit een ander perspectief beschouwen.

P.: Ah! Ik snap waar je heen wilt! Mag ik dan een van mijn oude stokpaardjes van stal halen? De begrafeniswetenschappen!

L.: Juist ja, maar dan leuk, flitsend, modern! Dus: stervenswetenschappen!

P.: Helabola! Een waarachtige interfacultaire opleiding. Artsen met fatale spuitjes, culturele visies op De Dood!

S.: Beleid en Bebeer van terminale voorzieningen!

M.: Sterfhuiscconstructies!

Faillissementen!

P.: Notariële aktes! Testamenten!

S.: Stervensvoorlichting en -opvoeding! Stervensbevordering! Méér euthanasie!

L.: Leuke practica! Near dead experiences! Populair filmthema!

P.: Als je het daárover hebt: massamoordenaars! Moeten we er meer van krijgen in Nederland!

Uitwisselingsprogramma's met de Verenigde Staten!

M.: Autoriteiten uit Singapore uitnodigen voor gastcolleges!

G.: Als keuzevak 'Ontwerp van Grafmonumenten', een leuke voorzet voor onze toekomstige moves in de richting van een Design-faculteit.

L.: Ik hoor het al. Uitstekende plannen.

We storten een paar miljoen uit de bedrijfsreserve en het Profiteringsfonds in een commissie. Wie moeten daarin?

Allen: Ik! Ik!! Ik!!!

Eva

Ooit een junkie op een brommer gezien?

De man die pontificaal midden in het zaaltje zit, met die look van een oude indiaan, heet Stef. Hij is de onbetwiste held van de avond. Een doorgroefd smoelwerk, lang haar en zwarte hoed met witte versierde band. Zeventien jaar verslaafd geweest, zegt hij. Maar zijn ogen twinkelen nog. Een soort junkenopperhoofd, de wijsheid in pacht, gelouterd nu hij negen maanden clean is. Zijn leven heeft weer zin, hij werkt voor de gebruikersbond. Problemen met de verslaafden? "Ech waar, die kunne we heel eenvoudig oplossen. Ech, héél eenvoudig. Kijk, het zit zo..."

BERICHT UIT MAASTRICHT

Junken zijn weer nieuws. En zeker in Maastricht, waar de geplande opvang in de wijk Sint Pieter op raadselachtige wijze aan de vlammen ten prooi viel. Uit arren moede heeft de gemeente deze week dan maar de eigen burelen geopend. Voorlopig kunnen de 'gebruikers' in de kelder van het stadskantoor terecht. Of we ze niet beter allemaal naar Rottumerplaat kunnen deporteren, luidde de probleemstelling van de discussie-bijeenkomst die Studium Generale onder de naam 'het hete hangijzer' organiseerde. Achter de forumtafel een hulpverlener en een onderzoeker, mensen van een pas opgerichte junkenclub die kennelijk nog niet in zijn eerste eufemisme gestikt is ("Maastrichtse stichting voor medicinaal verslaafden"; alsof het om aspirientjes gaat) en de voorzitter van de snelgroeiende bewonersvereniging St. Pieter. Volgens mijn buurman "ne dikkop die onze keet in de fik heeft gesjtoken". Bij deze woorden gaan er woedende blikken in de richting van het inderdaad zeer welvarende St. Pietershoofd. Buurman hoort overduidelijk bij de probleemgroep, waarvan zich een handjevol in de zaal bevindt. Mager, een tikje smoezelig, heftige tatoeages. 'Gebruikers', want 'junkies', dat klinkt zo naar, "alsof het afval is", zegt de meneer van de medicinaal verslaafden. In het publiek naast neutrale belangstellenden flink wat bewoners van St. Pieter. Dat wordt dus een avondje gegarandeerde cross-talk, zoals ze al twintig jaar in dit land worden gehouden als er weer ergens de pleuris uitbreekt. En dat is periodiek het geval sinds de drugs van vrolijk hippie-attribueert tot grimmige volksvijand zijn geworden.

Stef is er nog een uit de vrolijke tijd. Dat blijkt uit het videoportret van hem waarmee de avond opent. Stef (een achternaam komen we nooit te weten, maar ach, Winnetou had er ook geen) is eind '65 in Amsterdam speed gaan gebruiken. Hij rookte er hasj bij, nam LSD, is cokeverslaafd geweest, en ook nog alcoholist. Nu is hij clean maar nog steeds lid van de scene. Vanaf het scherm weet hij de verzamelde buurtbewoners danig te epateren met zijn geschatte onderhoudskosten. Zo'n vijftienhonderd tot tweeduizend gulden per dag had hij toch wel nodig voor zijn 15 gram. ("Da's dus zes ton per jaar", constateert een middelbare man in donkerblauw colbert, die dit wel een leuk inkomen lijkt te vinden; "welnee, een miljoen", rekent een ander snel uit.) En dan zocht Stef nota bene nog naar de gunstigste prijs/kwaliteit verhouding. Goedkoop moest het zijn, maar geen rommel. Want daar moet je voor uitkijken, roept hij later op de avond: "Die lui met die mercedesen, die weten dat ik een baser ben, dan kom je voor twee gram, maar daar hebben ze bakpoeder bijgemengd, dan ga je 't opkoken en hou je zes streepjes over! Zes kutcokestreepjes hou je over!" Stef is er van pure verontwaardiging bij gaan staan, zijn maten

("kennissen, in de drugs wereld heb je geen vrienden") knikken instemmend.

Les extrêmes se touchent deze avond, maar eerder fysiek dan mentaal. De discussie golft heen en weer, over soorten verslaafden en het nut van 'op maat gesneden' hulpverlening, over de overlast bij het 'junkpark' op de Griend, over de vrije verstrekking van heroine en of het dan ook in de supermarkt komt, over gedwongen afkicken. De hulpverlener zegt dat "we met de problematiek worstelen en iets in de oplossende sfeer moeten vinden". Hij streeft naar "een hele hoge dichtheid van het aanbod en de nodige tolerantie daaromheen." Maar daar ontbreekt het dus aan in St. Pieter. Begeleid door het cynisch commentaar van de junken doet de buurt voor de zoveelste keer haar beklag. Men is bang voor de excessen (buurman junk nr.2: "Hoe zeg-tie? Abcessen?"). Wat dat dan zijn? Nou ja, de verloedering, de handel, spuiten op straat waar de kinderen zich aan prikken, berovingen enzo. Mijn burelen staan tegelijkertijd op en schreeuwen dat hier niks van klopt. "Als ik knetterstoned ben val ik om. Dan raap ik echt jouw handtasje niet op hoor. Ik moet me nu al ondersteunen en ik heb vandaag nog niks gebruikt", roept buurman 2. Hij blijkt de geestigste van het stel, interrumpeert als 't over de gewraakte opvang in St. Pieter gaat constant met: "En die cokebootjes dan? Die mogen er wel liggen zeker." Maar niemand hoort hem. (In de pauze: cokebootjes? Hij doelt op de kapitale jachten in het haven-tje. "Jawel, allemaal drugsgeld.") En als de bewoners klagen over de duisternis in de buurt: "Dan steek je toch nog wat keetjes in de fik? Dat geeft mooi licht hoor!"

De ander is voornamelijk kwaad. Brult dat hij hier vanavond alleen maar zit omdat het warm en droog is. De dagopvang is veel te kort open, 's avonds kan hij pas na tien naar het slaapverblijf, als ie tenminste vijf gulden gescoord heeft en dat heeft-ie nu. Over die spuiten op straat wil hij nog wel wat opmerken: "De spuiten op de Griend, die werden daar door die Belgen neergeworpen, ech waar, door al die buitenlanders. Dah waren wij nie".

Tasjesroof? Stef verheft zich: "De gokverslaafden doen dat. Die lui die tasjes stelen, die zitten altijd op een brommer. Heb je ooit een junkie op een brommer gezien? Nee toch?" Aanzwellende instemming van zijn 'kennissen' wordt zijn deel. Buurman voegt toe dat die gokverslaafden expres in de buurt van het junkenpark toesloegen, zodat zij de schuld kregen. Godmiljaar.

Maar Stef is verzoenend. Hij snapt best dat de buurt bang is, maar daarom is die geplande opvang bij het politiebureau toch zo goed? "Dan zijn jullie ook beschermd." En de oplossing voor het gehele probleem? Nou kijk. Laten ze afspraken maken met justitie. Geef de heroine vrij onder dokterstoezicht. Zij die gaan bijgebruiken, die je met een bolletje coke betrapt, die moet je meenemen, die geef je een jaar. Als je nog eens gepakt wordt, twee jaar. Als de mensen 't blijven doen willen ze er blijkbaar niet vanaf. Die moet je streng straffen, hard aanpakken ("Juist", roept mijn buurman, "dat werkt, gegarandeerd!"), verplicht afkicken, precies wat de VVD wil. Zo moet dat.

Monden van buurtbewoners vallen open. "Die zijn zelf nog harder dan wij", concludeert er eentje na afloop. Hij heeft tussendoor nog zitten smoezen met een van de junken. Wat hij heeft geleerd? "Dat ze net zo hard gekloot worden door de gemeente als wij. Dit zeggen en dat doen, weetjewel, van hot naar haar sturen. We kunnen beter met die junken dan met de burgemeester praten. Met hun komen we er wel uit, geloof ik."

Na de ontruiming van het junkenpark, sloegen de verslaafden weer aan het zwerven. St. Pieter wil ze niet hebben. Of misschien toch? (foto Nelis Tutkey)

Wammes Bos